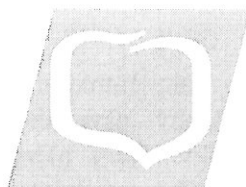

BANK SPÓŁDZIELCZY
55 - 140 Żmigród
ul. M. Konopnickiej 1-3
tel. 71 380 61 00, 71 385 35 50
fax 71 385 30 10, 71 380 61 14
NIP 915-000-75-57, Regon 000510161

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku
Spółdzielczego w Żmigrodzie podlegająca ujawnieniu
na dzień 31.12.2019 roku**

Żmigród, lipiec 2020

I. Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, Ustawy Prawo bankowe, jak również Polityki Informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, udostępnionej na stronie internetowej Banku (www.bszmigrod.com.pl).

Informacje dotyczące adekwatności kapitałowej zostały sporządzone w ujęciu indywidualnym i przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów, bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji.

II. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie (zwany dalej Bankiem) jest bankiem detalicznym z polskim kapitałem. Bank obsługuje zarówno osoby prywatne, jak i rolników, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz samorządy terytorialne. Bank oferuje proste produkty bankowe, a skala działalności handlowej jest nieznacząca. Zakres działalności Banku określa Statut Banku, udostępniony na stronie internetowej Banku (www.bszmigrod.com.pl).

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie posiada osobowość prawną i jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U.2019.613),
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz.U.2019.2187),
- 3) ustawy z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze (Dz.U.2019.1285),
- 4) innych ustaw oraz Statutu Banku.

Bank wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000127384.

Bank działa na terenie powiatów: trzebnickiego i wołowskiego.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie działa również na terenie powiatów: górowskiego, lubińskiego, legnickiego, milickiego, oleśnickiego, średzkiego, wrocławskiego oraz miasta na prawach powiatu Wrocław z terenu województwa dolnośląskiego, a także rawickiego z terenu wojewódzkiego wielkopolskiego.

Siedziba Banku znajduje się w Żmigrodzie, na ul. Marii Konopnickiej 1/3. Bank prowadzi działalność w ramach następującej struktury organizacyjnej:

- Centrala w Żmigrodzie,

- Oddział w Wołowie,
- Oddział w Wińsku,
- Punkt Kasowy w Lubiążu ul. Mickiewicza,
- Punkt Kasowy w Żmigrodzie ul. Szklana.

Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na podstawie zawartej Umowy Zrzeszenia oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zapewniającego wypłacalność oraz płynność jego uczestnikom.

Bank nie należy do banków systemowo istotnych, stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

Bank nie jest wobec innej instytucji podmiotem dominującym, ani podmiotem zależnym, tak więc nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

Nawiązując do Art. 111a Prawa bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 r. Dz. U. Nr 140 poz. 939 z późn. zm. tekst jednolity z dnia 7 listopada 2016 r. Dz. U. z 2016 r. poz.1988, niniejsze sprawozdanie z działalności Banku, zawiera zalecane dodatkowe informacje:

1. Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a dokładnie, zgodnie ze Statutem, prowadzi działalność na terenie Województwa dolnośląskiego i wielkopolskiego.
2. Stopa zwrotu z aktywów obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wyniosła za 2019 r. 0,50 %.
3. Przychód w 2019 r. wykazywany w sprawozdaniu finansowym wyniósł 5 068 tys. zł.
4. Liczba pracowników w 2019 roku wyniosła 31 pełne etaty.
5. Zysk przed opodatkowaniem w 2019 r. wyniósł 780 tys. zł.
6. Podatek dochodowy 188 tys. zł.
7. Bank w 2019 r. nie zawarł umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1 Ustawy Prawo Bankowe.
8. System zarządzania, w tym system zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art. 22aa.

III. Oświadczenie Zarządu

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie dotyczące zapewnienia, że stosowane w Banku systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, zawierające ogólny profil ryzyka Banku, stanowi załącznik nr 1 do niniejszej „Informacji”.

IV. Zasady zarządzania

Członkowie Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie nie zajmują stanowisk dyrektorskich/kierowniczych, w związku spełnioną funkcją sprawują nadzór nad głównymi obszarami działalności Banku.

Zasady rekrutacji oraz procedury dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej w Banku zostały wprowadzone procedury w zakresie dokonywania oceny odpowiedniości.

Oceny odpowiedniości Zarządu oraz Członków Zarządu są dokonywane przez Radę Nadzorczą raz w roku, a wyniki oceny przedkładane są na Zebraniu Przedstawicieli. Oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej również dokonywane są raz w roku przez Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie.

Ostatnia ocena członków Zarządu oraz Zarządu, jako organu kolegiального była przeprowadzona przez Radę Nadzorczą w dniu 05.06.2020r. W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu, Rada Nadzorcza ocenia spełnianie wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, tj. jego rzeczywiste kwalifikacje jak i reputację, natomiast w ramach oceny kolegiальной Zarządu Banku działającego jako organ, Rada ocenia ostrożne i stabilne zarządzanie Bankiem, a także reputację Banku, jako pochodną działań członków Zarządu Banku. Za rok obrotowy 2019, Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła odpowiedność Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie oraz jego członków w trakcie kadencji.

Zarówno wykształcenie formalne, jak i przebieg ścieżki zawodowej potwierdziły wysokie kompetencje poszczególnych Członków Zarządu. Nie odnotowano także działań, które w jakikolwiek sposób mogłyby lub wpłynęły negatywnie na reputację Banku. W ocenie Rady Nadzorczej, Zarząd Banku jako organ kolegialny w 2019 roku zarządzał Bankiem w sposób ostrożny i stabilny.

Ocena odpowiedniości Rady Nadzorczej oraz Członków Rady Nadzorczej za rok 2019 została dokonana przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 26.06.2020r.

W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Rady Nadzorczej podlegają ocenianiu jego kwalifikacje, reputacja uczciwość i rzetelność (wymogi określone w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe), a także niezależność oraz wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny, wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej otrzymali ocenę pozytywną.

Komitety Rady Nadzorczej:

Z uwagi na skalę działania Banku, nie powołano oddzielnego komitetu ds. ryzyk w skład, którego wchodziłoby członkowie Rady Nadzorczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 11.05.2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym, w Banku funkcjonuje Komitet Audytu.

Rada Nadzorcza na podstawie oceny spełnienia wymagań przez poszczególnych członków Komitetu Audytu pozytywnie ocenia spełnienie wymogów w zakresie składu Komitetu audytu określonych w Ustawie z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Uchwała nr 15/6/2020 z dnia 05.06.2020 r. Rady Nadzorczej).

V. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do Zarządu i Rady Nadzorczej

Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku jest sformalizowany i regulowany wewnętrznymi regulacjami Banku, w tym Instrukcją Sporządzania Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie. Regulacje Banku określają komórki odpowiedzialne za

sporządzenie raportów, zakres raportów, odbiorców, częstotliwość oraz terminy sporządzenia informacji zarządczej. Opracowywane w Banku raporty obejmują wszystkie rodzaje ryzyka uznane za istotne oraz system kontroli wewnętrznej.

Zakres i częstotliwość raportowania są zróżnicowane w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Proces raportowania dostosowany jest do skali narażenia Banku na ryzyko oraz jego zmienności, zapewnia możliwość podejmowania przez Zarząd i Radę Nadzorczą decyzji, w tym odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Zarząd Banku otrzymuje poszczególne raporty w okresach miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych, natomiast Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych, półrocznych i rocznych.

System bieżącego informowania ukierunkowany jest na powiadamianie członków Zarządu o zaistniałych zdarzeniach ryzyka oraz ograniczanie zagrożeń wynikających z tych zdarzeń.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność raportów sporządzanych dla organów Banku zapewnia funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej.

VI. Cele i strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Informacje podstawowe

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form zapobiegania zagrożeniom i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Kontrolowanie wpływu ryzyka na działalność Banku jest jednym z kluczowych celów zarządzania Bankiem, a poziom ryzyka stanowi istotny składnik procesów planistycznych.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem, Zarząd Banku:

- 1) wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na bezpieczne i efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 3) wdraża sformalizowany system zarządzania ryzykiem, na który składa się identyfikacja ryzyka, jego pomiar i ocena, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie o ryzyku.

Zarządzanie ryzykiem bankowym, poprzez utrzymanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego apetytu/tolerancji, ma na celu:

- 1) ochronę depozytów klientów,
- 2) ochronę wartości kapitałów Banku,
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

Apetyt/tolerancja na ryzyko określone są przez Bank poprzez wskaźniki ilościowe (limity) oraz jakościowe zasady zarządzania ryzykiem. Określony przez Bank apetyt/tolerancja na ryzyko oznacza możliwość poniesienia straty w zakresie akceptowanym przez Bank.

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- **pierwsza linia obrony** (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- **druga linia obrony** (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi działanie: funkcję kontroli (ryzyka) - mającej za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, a także komórki ds. zgodności,
- **trzecia linia obrony** - którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegające na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, a także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- w ramach drugiej linii obrony zachowana jest niezależność między komórką ds. zarządzania ryzykiem, a komórką ds. zgodności;
- działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszej i drugiej linii obrony, przy czym kompetencje w przedmiotowym zakresie posiada jednostka zarządzająca Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- Rada Nadzorcza;
- Komitet Audytu;
- Zarząd;
- Komitet Kredytowy;
- Komórki ds. ryzyka, tj.: Zespół zarządzania ryzykami i analiz.
- Audyt wewnętrzny (realizowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS),
- Pozostali pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych uczestników systemu zarządzania ryzykiem należy:

- **Rada Nadzorcza** - dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie

Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii zarządzania apetyt na ryzyko.

- **Komitet Audytu** – monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.
- **Zarząd Banku** - odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
- **Prezes Zarządu** - Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność: komórki ds. ryzyka, Komitet Kredytowy. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku oraz systemu anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i standardów etycznych.
- **Komitet Kredytowy** - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa Regulamin działania Komitetu Kredytowego.
- **Komórka ds. ryzyka (element II linii obrony)** - monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
- **Audyt wewnętrzny (III linia obrony)** - ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (m.in. komórki ds. ryzyka, komórki ds. zgodności) oraz zgodności realizowanych procesów z regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.
- **Pozostali pracownicy Banku (I linia obrony)** - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

System zarządzania ryzykiem w Banku dostosowany jest do profilu, skali i złożoności ryzyka oraz podlega bieżącemu dostosowywaniu do nowych czynników i źródeł ryzyka.

Wewnętrzne procedury, limity oraz metody identyfikacji i pomiaru ryzyka, w tym założenia testów warunków skrajnych, podlegają weryfikacji w celu dostosowania ich do przepisów prawa

i standardów rynkowych, potrzeb Banku, w tym zmian wielkości i profilu ryzyka Banku oraz otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa. Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, a także rzeczywisty i/lub potencjalny wpływ na wynik finansowy oraz kapitały (fundusze), najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka uznanym przez Bank za ryzyko istotne jest ryzyko kredytowe.

Ocena istotności rodzajów ryzyka w banku na 2019r jest następująca:

Rodzaj ryzyka	Trwale istotne	Ocena istotności
Ryzyko kredytowe	X	ISTOTNE
Ryzyko rynkowe	X	NIE WYSTĘPUJE
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli)	X	ISTOTNE
Ryzyko koncentracji, z tego:		ISTOTNE
koncentracji dużych ekspozycji		ISTOTNE
koncentracji w sektor gospodarki		NIEISTOTNE
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia		NIEISTOTNE
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy		NIEISTOTNE
koncentracji geograficznej		NIEISTOTNE
Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym, z tego:		ISTOTNE
ryzyko przeszacowania		ISTOTNE
ryzyko bazowe		ISTOTNE
ryzyko opcji klienta		NIEISTOTNE
ryzyko krzywej dochodowości		NIEISTOTNE
Ryzyko płynności		ISTOTNE
Ryzyko biznesowe		ISTOTNE
Ryzyko kapitałowe		ISTOTNE
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej		NIEISTOTNE
Ryzyko rezydualne		ISTOTNE
Ryzyko utraty reputacji		NIEISTOTNE
Ryzyko transferowe		NIE WYSTĘPUJE

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku, w tym osiąganę wyniki finansowe. Pozycjami generującymi dla Banku najwyższy poziom ryzyka kredytowego są udzielone kredyty, a także zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowego poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- opracowanie procedur zawierających szczegółowe zasady pomiaru, monitorowania i oceny ryzyka portfela kredytowego,
- określenie poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem kredytowym:

- 1) w ramach ogólnego ryzyka kredytowego:
 - Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym;
 - Instrukcję zarządzania ryzykiem kredytowym.
- 2) w ramach ryzyka portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie:
 - Politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - Instrukcję zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - Politykę pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
- 3) w ramach ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych:
 - Politykę zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
 - Instrukcję zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Poziom apetytu na ryzyko kredytowe

W celu zwiększenia bezpieczeństwa Bank ustalił w „Strategii zarządzania ryzykiem” apetyt na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku.

Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana. Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Podstawowe założenia polityki zarządzania ryzykiem kredytowym

W celu minimalizowania poziomu ryzyka kredytowego Zarząd Banku ustala limity zaangażowań (tolerancję na ryzyko), w szczególności:

- suma kredytów i pożyczek pieniężnych oraz innych wierzytelności Banku w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie nie może przekroczyć 22% funduszy własnych Banku;
- pozostałe limity wewnętrzne stanowiące tolerancję na ryzyko zdefiniowane są w „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym”.

Ustala się, że maksymalny okres kredytowania dla kredytów złotych wynosi 20 lat. W uzasadnionych przypadkach za zgodą Zarządu Banku okres kredytowania może zostać wydłużony.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie rozwija wspólne kredytowanie z innymi bankami spółdzielczymi w ramach konsorcjum bankowego, a w tym również z Bankiem Zrzeszającym.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie dąży do dywersyfikacji portfela kredytowego, przede wszystkim poprzez zawieranie konsorcjów bankowych z innymi bankami spółdzielczymi i Bankiem Zrzeszającym.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie opracowuje oferty kredytowe tak, aby zaspokoić wszystkie potrzeby klienta w celu uzupełnienia oferty kredytowej oraz korzysta z ofert opracowanych przez Bank Zrzeszający.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie poprzez Bank Zrzeszający nawiązuje współpracę z instytucjami finansowymi oferującymi linie kredytowe oraz dopłaty do oprocentowania kredytów.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w bankach na trzech, niezależnych poziomach:

- 1) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- 2) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz; Komitet Kredytowy;
- 3) Poziom III - Audyt wewnętrzny sprawowany przez SSOZ BPS.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

1) Organy Banku:

- a) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym ze strategią i planem finansowym Banku; w tym Komitet Audytu – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem;
- b) Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie, wdrożenie i zapewnienie funkcjonowania skutecznego procesu zarządzania;

2) Drugi poziom:

- a) **Komitet Kredytowy Banku** - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank;
 - b) **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** – analizuje i monitoruje strukturę kredytów Banku w aspekcie ponoszonego ogólnego portfela ryzyka kredytowego oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie limitów i sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku;
- 3) Pierwszy poziom:
- a) **Stanowisko analityka kredytowego** – doskonalą metody i procedury oceny wiarygodności i zdolności kredytowej klientów, opracowuje i modyfikuje regulacje dotyczące produktów kredytowych oraz plany sprzedaży w zakresie ekspozycji kredytowych;
 - b) **Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych Banku** - odpowiadają za identyfikację ryzyka kredytowego poszczególnych kredytobiorców w danej jednostce/komórce w zakresie ustalonych pełnomocnictw;
 - c) **Wszyscy pracownicy Banku** – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Bank minimalizuje ryzyko kredytowe poprzez podejmowanie działań o charakterze:

a) organizacyjnym:

- a) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym
- b) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie kredytowym w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
- c) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie portfela kredytowego,
- d) poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości,

b) proceduralnym:

- a) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję ryzyka kredytowego oraz weryfikację zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka kredytowego,
- b) poprzez przeprowadzanie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko kredytowe,

c) kontrolnym:

- a) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym.

Zasady kontroli ryzyka kredytowego:

- 1) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- 2) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem kredytowym są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 4) monitorowanie skali błędu (odchyień) i systemu raportowania prognozowanych pozycji w portfelu kredytowym,
- 5) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane,
- 6) kontrola rzetelności, szybkości i terminowości przekazu informacji dostarczanych do Zespołu zarządzania ryzykami i analiz z innych komórek banku.

Ryzyko kredytowe oraz adekwatność i skuteczność zarządzania tym ryzykiem podlegają ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- a) Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- b) Poziom II – Komórka zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS
- c) Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka kredytowego, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- 2) monitorowanie dostosowania organizacji wewnętrznej Banku, związanej z obszarem zarządzania ryzykiem kredytowym do wymagań Komisji Nadzoru Finansowego,
- 3) usprawnianie zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 4) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko kredytowe,
- 5) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji

Bank ogranicza ryzyko koncentracji poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- dążenie do utrzymania wskaźników koncentracji na poziomie nieprzekraczającym ustalonych limitów,
- utrzymanie profilu ryzyka koncentracji w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem koncentracji:

- Politykę zarządzania ryzykiem koncentracji,
- Instrukcję zarządzania ryzykiem koncentracji.

W ramach regulacji wewnętrznych, Bank wprowadził:

- a) w zakresie identyfikacji i pomiaru lub szacowania ryzyka koncentracji zasady:
 - uwzględniania wszystkich istotnych dla banku czynników ryzyka, biorąc pod uwagę możliwe korelacje między nimi – również te, które mogą się ujawniać tylko w warunkach skrajnych,
 - przeprowadzania testów warunków skrajnych badających wpływ czynników z otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego banku na ryzyko koncentracji, pozwalających uwzględniać zależności pomiędzy czynnikami ryzyka,
- b) w zakresie akceptacji i ograniczania ryzyka koncentracji zasady:
 - akceptacji założeń i parametrów przyjmowanych w procesie pomiaru lub szacowania ryzyka koncentracji,
 - określania mieszczącego się w apetycie na ryzyko poziomu ryzyka koncentracji,
 - uwzględniania w procesie zarządzania ryzykiem koncentracji ryzyka wynikającego ze specyfiki produktowej ekspozycji,
 - uwzględniania ryzyka koncentracji w procesie planowania nowej działalności,
 - traktowania koncentracji związanych z zaangażowaniem w transakcje pochodne, w tym m. in. uwzględniania wpływu zaangażowania wobec pojedynczej izby rozliczeniowej na poziom ponoszonego ryzyka koncentracji, w szczególności w sytuacji potencjalnego braku możliwości wywiązania się izby rozliczeniowej ze zobowiązań,
 - uwzględniania ryzyka koncentracji w procesie szacowania kapitału wewnętrznego,
 - adekwatnego doboru mechanizmów ograniczania ryzyka koncentracji, w tym zwłaszcza limitów ograniczających ryzyko koncentracji,
 - dopuszczalności kompensowania ekspozycji.
- c) w zakresie monitorowania i raportowania o ryzyku koncentracji zasady:
 - monitorowania ryzyka koncentracji na poziomie indywidualnym i skonsolidowanym, z uwzględnieniem charakteru linii biznesowych, zasięgu geograficznego działania i jednostek organizacyjnych banku,
 - monitorowania przestrzegania limitów ograniczających ryzyko koncentracji,
 - określania zakresu i częstotliwości raportowania, odbiorców raportów oraz komórek odpowiedzialnych za ich sporządzenie.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa działania kluczową kwestią jest ustalenie apetytu na ryzyko. Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana

Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Bank określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko koncentracji w „Strategii zarządzania ryzykiem”, natomiast tolerancję na ryzyko w „Instrukcji zarządzania ryzykiem koncentracji”.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w bankach na trzech, niezależnych poziomach:

- a) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- b) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- c) Poziom III - audyt wewnętrzny SSOZ BPS.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

Organy banku

- **Rada Nadzorcza** – sprawuje nadzór nad realizacją polityki zarządzania ryzykiem koncentracji oraz jej zgodności w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji ze strategią i planem finansowym Banku; przynajmniej raz na pół roku analizuje raporty o ponoszonym przez Bank ryzyku koncentracji, wykorzystaniu limitów i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji; **Komitet Audytu** – monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem.
- **Zarząd Banku** – odpowiada za zorganizowanie, wdrożenie i utrzymanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem koncentracji oraz monitorowanie efektywności tego procesu; co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej polityki pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian; o wynikach oceny Zarząd informuje Radę Nadzorczą;

Drugi poziom

- a) **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** – odpowiada za monitorowanie przestrzegania akceptowalnego poziomu ryzyka koncentracji, odpowiada za identyfikację zagrożeń mających wpływ na ryzyko Banku oraz dokonuje pomiaru i raportowania ryzyka,
- b) **Kontrola instytucjonalna sprawowana przez BPS S.A.** – ocenia proces zarządzania ryzykiem koncentracji we wszystkich obszarach działalności Banku.

Pierwszy poziom:

- a) **Wszyscy pracownicy Banku** – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Bank minimalizuje ryzyko koncentracji poprzez podejmowanie działań o charakterze:

d) organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji,
- 2) poprzez zapewnienie, by Zarząd otrzymywał adekwatne informacje o poziomie koncentracji w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem koncentracji,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie koncentracji,
- 4) poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości,

e) proceduralnym:

- 1) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję ryzyka koncentracji, limity ograniczające ryzyko koncentracji, wskaźniki wczesnego ostrzegania oraz testy warunków skrajnych,

- 2) poprzez przeprowadzanie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem koncentracji oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko koncentracji.

f) kontrolnym:

- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem koncentracji.

Zasady kontroli ryzyka koncentracji:

- a) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem koncentracji są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- b) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem koncentracji są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- c) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem koncentracji,
- d) monitorowanie skali błędu (odchyłeń) i systemu raportowania prognozowanych pozycji koncentracji,
- e) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane.

Bank przynajmniej raz w roku podczas przeglądu zarządczego dokonuje wewnętrznej kontroli zasad funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem koncentracji oraz jego adekwatności do aktualnego poziomu ryzyka Banku.

Ryzyko koncentracji oraz adekwatność i skuteczność zarządzania tym ryzykiem podlegają ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- d) Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- e) Poziom II – Komórka zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS
- f) Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka koncentracji, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 6) monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- 7) usprawnianie organizacji zarządzania ryzykiem koncentracji,
- 8) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem koncentracji oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko koncentracji,
- 9) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji.

Dane ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego przedstawiono w tabelach zaprezentowanych poniżej.

Kwoty ekspozycji Banku, wg stanu na 31.12.2019 r. dane w zł.

Nazwa ekspozycji	Kwota ekspozycji bez uwzględnienia rezerwy	Kwota ekspozycji z uwzględnienia rezerwy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	30 457 897	30 457 897
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	18 385 786	18 385 786
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	7 393	7 393
Ekspozycje wobec instytucji	30 265 236	30 265 236
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	5 655 096	5 645 562
Ekspozycje detaliczne	8 819 155	8 765 497
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	21 436 904	21 355 014
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	967 435	0
Ekspozycje kapitałowe	1 005 000	1 005 000
Inne ekspozycje	4 666 336	4 666 336
RAZEM	121 666 238	120 553 721

Zaangażowanie kredytowe w podziale na typ podmiotu (klienta) oraz w podziale na kategorie ryzyka, wg stanu na 31.12.2019 r. dane w zł.

dane w zł

Lp.	Kategoria ryzyka (N, PO, PS, W, S)	Kwota ekspozycji kredytowych dla rolnictwa wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych na działalność gospodarczą wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla osób prywatnych wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla instytucji samorządowych wg umowy	Kwota ekspozycji kredytowych dla organizacji i wspólnot wg umowy	Ogółem	Struktura w %
1	normalne	16 239 896,17	4 635 729,29	8 749 784,68	18 342 484,00	2 770 667,36	50 738 561,50	95,01%
2	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
3	poniżej standardu	1 946 457,75	0,00	0,00	0,00	0,00	1 946 457,75	3,64%
4	wątpliwe	19 053,42	0,00	0,00	0,00	0,00	19 053,42	0,04%
5	stracone	70 645,00	410 569,97	219 820,02	0,00	0,00	701 034,99	1,31%
	SUMA	18 276 052,34	5 046 299,26	8 969 604,70	18 342 484,00	2 770 667,36	53 405 107,66	100,00%

Poziom zaangażowania kredytowego Banku wobec największych podmiotów, wg stanu na 31.12.2019 r.

Nazwa podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, w których zaangażowanie Banku osiągnęło lub przekroczyło poziom 10% funduszy własnych Banku	Udział zaangażowania w uznanym kapitale Banku
Podmiot 1	0,00%
Podmiot 2	12,83%
Podmiot 3	12,53%
Podmiot 4	12,44%
Podmiot 5	14,94%
Podmiot 6	10,01%
Podmiot 7	0,00%
Podmiot 8	18,8%
Podmiot 9	6,01%
Podmiot 10	6,98%
Podmiot 11	8,73%
Podmiot 12	14,97%
Podmiot 13	3,91%
Podmiot 14	12,34%
Zaangażowanie podmiotów razem	134,49%

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych na dzień 31.12.2019

Cei: przedstawienie przeglądu jakości ekspozycji resystrukturyzowanych zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014	
Treść: wartość bilansowa brutto ekspozycji restrukturyzowanych oraz związana z nimi skumulowana utrata wartości, rezerwy, skumulowana zmiana wartości godziwej wskutek ryzyka kredytowego oraz otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe zgodnie z zakresem konsolidacji regulacyjnej zgodnie z częścią pierwszą tytułu II rozdział 2 CRR.	
Opis towarzyszący: banki powinny wyjaśnić czynniki powodujące wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem	

a	b	c	d	e	f	g	h
Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji		Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Kredyty i zaliczki	1891889		1891889		585305		
2. banki centralne							
3. instytucje rządowe							
4. instytucje kredytowe							
5. inne instytucje finansowe							
6. przedsiębiorstwa niefinansowe	492350		492350		492350		
7. gospodarstwa domowe	1399539		1399539		92956		
8. Dłużne papiery wartościowe							
9. Zobowiązania do udzielenia pożyczki							
10. Łącznie	1891889		1891889		585305		

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania na 31.12.2019r

Cel : przedstawienie przeglądu jakości kredytowej ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014		Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna																
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	Ekspozycje obsługiwane						
												Przeterninowane >30 dni <= 90 dni	Przeterninowane >90 dni <= 180 dni					
Ekspozycje obsługiwane		Nieprzeterninowane lub przeterminowane a dni <= 30 dni		Przeterninowane >30 dni <= 90 dni		Male prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterninowanych albo przeterminowanych <= 90 dni		Przeterninowane >90 dni <= 180 dni		Przeterninowane >180 dni <= 360 dni		Przeterninowane >360 dni <= 7 lat		Przeterninowane >7 lat		w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania		
1	Kredyty i zaliczki	81 062 760	81 059 398	3 362	2 929 711	1 117	65 330	625 131	277 629									
2	Banki centralne																	
3	Instytucje rządowe	18 393 179	18 393 179															
4	Instytucje kredytowe	30 248 834	30 248 834															
5	Inne instytucje finansowe	413 711	413 711															
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	3 534 604	3 534 604		492 350			492 350										
7	w tym: MSP	3 534 604	3 534 604		492 350			492 350										
8	Gospodarstwa domowe	28 472 432	28 469 070	3 362	2 437 361	1 117	65 330	132 781	277 629									
9	Dłużne papiery wartościowe	30 084 179	30 084 179															
10	Banki centralne	24 817 957	24 817 957															
11	Instytucje rządowe	4 623 362	4 623 362															
12	Instytucje kredytowe	642 860	642 860															
13	Inne instytucje finansowe																	
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe																	
15	Ekspozycje pozabilansowe																	
16	Banki centralne																	
17	Instytucje rządowe																	
18	Instytucje kredytowe																	
19	Inne instytucje finansowe																	
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe																	
21	Gospodarstwa domowe																	
22	Łącznie	111 146 939	111 143 577	3 362	2 929 711	1 117	65 330	625 131	277 629									

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy 31.12.2019r

Opis przedstawił wycenę jakośi kredytowej ekspozycji nieobsługiwanych i związanej z nimi utraty wartości, rezerw i korekt wyceny według klas postępi i ekspozycji. Opis towarzyszący z banki powinny wyjaśnić czynnik powodujące wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o		
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna							Kumulowana ustrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw								Otrzymane zabezpieczenie i ewaluacje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane	Wskazujące nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane - skumulowana ustrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana ustrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Skumulowane odpisanie częściowe		Z tytułu ekspozycji obsługiwanych		Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych					
	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 2	w tym etap 3						
1 Kredyty i zaliczki	81 062 760,00			2 929 711,00				52 966,00		1 059 551,00					1 859 526,00		
2 Banki centralne																	
3 Instytucje rządowe	18 393 179,00																
4 Instytucje kredytowe	30 248 834,00																
5 Inne instytucje finansowe	413 711,00																
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	3 534 604,00			492 350,00						-492 350,00							
7 w tym MISP	3 534 604,00			492 350,00						-492 350,00							
8 Gospodarstwa domowe	28 472 432,00			2 437 361,00				52 966,00		567 201,00					1 859 526,00		
9 Dłużne papiery wartościowe	30 084 179,00																
10 Banki centralne	24 817 957,00																
11 Instytucje rządowe	4 623 362,00																
12 Instytucje kredytowe	642 860,00																
13 Inne instytucje finansowe																	
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe																	
15 Ekspozycje porobilansowe	1 942 044,00																
16 Banki centralne																	
17 Instytucje rządowe																	
18 Instytucje kredytowe																	
19 Inne instytucje finansowe																	
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe																	
21 Gospodarstwa domowe																	
22 Łącznie	113 088 983,00			2 929 711,00				52 966,00		1 059 551,00					1 859 526,00		

Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne 31.12.2019r

Cel: przedstawienie przeglądu aktywów przejętych w związku z ekspozycjami nieobstugowanymi.

		a	b
		Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
3	Nieruchomości mieszkalne	0	0
4	Nieruchomości komercyjne	0	0
5	Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)	0	0
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne	0	0
7	Pozostałe	0	0
8	łącznie	0	0

Zaangażowanie kredytowe Banku w sektory gospodarki, salda rezerw celowych oraz kwoty odpisów na rezerwy celowe, wg stanu na 31.12.2019 r. dane w zł.

Sektor gospodarki	Zobowiązania pozabilansowe	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Należności kapitałowe (RAZEM)	Rezerwy celowe
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBYWĄTKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	0	17 732 734,00	0	0	0	0	17 732 734,00	0
BUDOWNICTWO	288 953,17	1 678 614,83	0	0	0	0	1 678 614,83	0
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	34 083,29	115 916,71	0	0	0	0	115 916,71	0
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	0	42 840,00	0	0	0	0	42 840,00	0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	0	609 750,00	0	0	0	0	609 750,00	0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	165 400,12	2 429 806,41	0	0	0	0	2 429 806,41	0
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	321 867,08	2 425 437,75	0	0	0	0	2 425 437,75	0
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	721 119,34	636 360,66	0	0	0	0	636 360,66	0
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	0	0	0	0	0	374 569,97	374 569,97	492 349,73
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	119 413,05	16 239 896,17	0	1 946 457,75	19 053,42	106 645,00	18 052,34	312 233 713,84
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	70 000,00	77 220,00	0	0	0	0	77 220,00	0
Razem	1 720 836,05	41 988 576,53	0	1 946 457,75	19 053,42	481 214,97	44 302,67	435 726 063,57

Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Dla celów ustalenia kapitału regulacyjnego, z tytułu ryzyka kredytowego, w Banku za kategorię ekspozycji której dotyczy niewykonanie zobowiązania, traktuje się ekspozycję, w przypadku której przeterminowanie wynosi powyżej 90 dni.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności zaklasyfikowane do kategorii poniżej standardu, wątpliwe i stracone, zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Stan i zmiany rezerw celowych i odpisów aktualizujących na odsetki w okresie od dnia 01.01.2019 r. do dnia 31.12.2019 r. dane w zł.

Kategorie należności	Stan 31.12.2019 roku	na Zwiększenia Rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan 31.12.2018 roku	na Wymagany poziom rezerw 31.12.2019 roku
Należności normalne - sektor niefinansowy	52 982,76	480,80	-	0,00	52 501,96	52 982,76
Należności pod obserwacją	0,00	0,00	-	2 699,47	2 699,47	0,00
- sektor finansowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	0,00	0,00	-	2 699,47	2 699,47	0,00
- sektor budżetowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	81 889,70	80 225,81	-	0,00	1 663,89	393 782,94
- sektor finansowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	81 889,70	80 225,81	-	0,00	1 663,89	393 782,94
- sektor budżetowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	9 534,02	9 534,02	-	0,00	0,00	9 534,02
- sektor finansowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	9 534,02	9 534,02	-	0,00	0,00	9 526,71
- sektor budżetowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
Należności stracone	968 110,20	0,00	-	59 582,81	1 027 693,01	968 110,20
- sektor finansowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	968 110,20	0,00	-	59 582,81	1 027 693,01	968 110,20
- sektor budżetowy	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00
Rezerwy celowe ogółem	1 112 516,68	90 240,63	-	62 282,28	1 084 558,33	1 424 409,92

Zarządzanie ryzykiem rezydualnym - Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

- Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia CRR. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.
- Kompensowanie transakcji bilansowych – zgodnie z Rozporządzeniem CRR – procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu kompensowania transakcji bilansowych opisuje Instrukcja wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
- Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem CRR - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje „*Instrukcja wyznaczania minimalnego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie*”.

Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego na zasadach ujętych w Rozporządzeniu CRR.

Bank stosuje się do wymagań Rozporządzenia CRR w części dotyczącej banków stosujących metodę standardową wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego oraz metodę uproszczoną ujmowania zabezpieczeń.

W Banku jako uznane zabezpieczenie, wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego są przyjmowane następujące zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą:

- Zdeponowane w Banku środki pieniężne.
- Emitowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Narodowy Bank Polski dłużne papiery wartościowe tj.:
 - o dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne oraz podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
 - o dłużne papiery wartościowe emitowane przez podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.
- Jednostki instytucji zbiorowego inwestowania.
- Zdeponowane w banku będącym stroną trzecią środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne, na rachunku nie mającym charakteru powierniczego rachunku zastrzeżonego i objęte cesją lub przeniesieniem praw własności (nieodwołalnie) na rzecz Banku kredytującego.
- Polisa ubezpieczeniowa na życie, z której prawa zostały przeniesione na Bank, lub na której został ustanowiony zastaw na rzecz Banku.
- Nieruchomości mieszkalne i komercyjne.

Również w celach redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia finansowe, stanowiące nierzeczywistą ochronę kredytową (gwarancje). Za uznanych dostawców ochrony kredytowej nierzeczywistej Bank uznaje następujące podmioty:

- rządy i banki centralne,
- wielostronne banki rozwoju,
- organizacje międzynarodowe, ekspozycjom wobec, których przypisuje się wagę ryzyka 0% w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których są traktowane jak ekspozycje wobec banków lub rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne,
- banki.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Celem strategicznym polityki Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku oraz
- 2) zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Strategia Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym,
- 4) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych strategii wykonawczych:

- 1) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w Banku Zrzeszającym),
- 2) kredytowania (ustalenie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowania zewnętrznego,
- 4) ustalania oprocentowania,

- 5) zarządzania terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

Bank:

- 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych,
- 2) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków,
- 3) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

W przypadku zniżkujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości ujemnej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- skracza terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
- wydłuża terminy inwestycji, zakupuje papiery wartościowe,
- rozbudowuje portfel długoterminowych kredytów o stałym oprocentowaniu,
- dokonuje weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększanie udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych przy ustalaniu stóp nominalnych.

W przypadku wyższkujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości dodatniej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:

- wydłuża terminy pozyskiwanych środków (o stałym oprocentowaniu),
- ogranicza portfel kredytów o stałym oprocentowaniu,
- zmniejsza udział stałej marży odsetkowej w relacji do stóp bazowych, przy kalkulowaniu nominalnych stóp procentowych dla kredytów.

Dopuszczalny poziom ryzyka w Banku wyrażony może być za pomocą wskaźników, takich jak maksymalna wielkość luki przeszacowania, czy też określenie stopnia narażenia wyniku finansowego oraz funduszy własnych Banku na to ryzyko (poprzez system limitów narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej).

Pośrednio wielkość ryzyka znajduje swoje odzwierciedlenie w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą i Zarząd planowanym współczynniku adekwatności kapitałowej, zwrocie na aktywach (ROA), zwrocie na kapitale (ROE), limitach oraz kluczowych zasadach polityki Banku (np. co do dopuszczalnych rodzajów inwestycji i produktów, maksymalnego dopuszczalnego okresu przeszacowania pozycji, maksymalnego dopuszczalnego okresu zapadalności / wymagalności pozycji bilansu).

Jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie w Banku ryzykiem stopy procentowej są:

- 1) Rada Nadzorcza, w tym Komitet audytu,
- 2) Zarząd,
- 3) Komórka monitorująca (Zespół zarządzania ryzykami i analiz),
- 4) pozostałe komórki i jednostki organizacyjne.

Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.

Rada Nadzorcza zatwierdza ogólny poziom narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej.

Rada Nadzorcza otrzymuje raporty z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej zgodnie z częstotliwością i terminem określonym w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Do głównych zadań Rady Nadzorczej należy:

- 1) zatwierdzanie strategii i generalnych zasad polityki Banku obejmujących m.in. profil działalności, wielkość możliwego do zaakceptowania ryzyka, w tym ryzyka stopy procentowej (tzw. „apetyt na ryzyko”) w trakcie przyjmowania planów strategicznych oraz rocznych planów finansowych,
- 2) nadzorowanie przestrzegania przez Zarząd, wynikającego ze strategii Banku, zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą, dopuszczalnego profilu ryzyka Banku, w tym wielkości ryzyka stopy procentowej,
- 3) nadzorowanie skuteczności procesu zarządzania Bankiem, z uwzględnieniem efektywności i trafności zatwierdzonych przez Zarząd: struktur organizacyjnych, linii podległości, zakresów odpowiedzialności kluczowych komórek Banku, systemu kontroli wewnętrznej,
- 4) sprawdzanie, czy Zarząd przydzielił adekwatne środki techniczne (m.in. specjalistyczne aplikacje informatyczne), specjalistyczną kadrę i inne niezbędne środki do efektywnego zarządzania tym ryzykiem.

Komitet audytu – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd odpowiedzialny jest za stworzenie i zorganizowanie prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w tym za wdrożenie i aktualizowanie zasad polityki oraz procedury zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd sprawuje bieżącą kontrolę nad efektywnością procesu zarządzania ryzykiem w ramach swoich uprawnień statutowych.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Zarząd:

- zatwierdza limity określające stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, w przedziale zgodnym z pożądanym poziomem ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą,
- przyjmuje analizy ryzyka stopy procentowej i na ich podstawie podejmuje, w miarę potrzeby, odpowiednie decyzje operacyjne,
- kontroluje kształtowanie się parametrów związanych z ryzykiem stopy procentowej, odnosząc uzyskane wielkości do ustalonych limitów,
- przyjmuje prognozy podstawowych stóp referencyjnych, które stanowią podstawę do analizy ryzyka stopy procentowej w kolejnych przedziałach czasowych,
- przekazuje Radzie Nadzorczej informacje zawierające w szczególności dane dotyczące: charakteru i stopnia narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej, możliwych odchyłeń dochodu odsetkowego Banku, w zależności od kierunku i natężenia zmian stóp referencyjnych,
- poddaje ocenie stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej z tytułu wprowadzenia nowych produktów kredytowych i depozytowych,
- wprowadza i regularnie ocenia skuteczność działania mechanizmów kontroli wewnętrznej.

Zestawienie luki stopy procentowej oraz potencjalna zmiana wyniku odsetkowego dla jednorazowego spadku i wzrostu stóp procentowych wg stanu na 31.12.2019 r. dane w zł.

Wyszczególnienie	Razem	do 1 miesiąca	od 1 m-cia do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy	od 6 m-cy do 12 m-cy	Powyżej 1 roku
Aktywa	113 372 516,37	96 747 534,23	16 489 982,14	135 000,00	0,00	0,00
Pasywa	95 717 262,05	3 220 385,78	92 496 876,27	0,00	0,00	0,00
Luka	17 655 254,32	93 527 148,45	-76 006 894,13	135 000,00	0,00	0,00
Prognozowana zmiana stóp procent.	-0,25%	-231 850,95	35 751,60	-212,67	0,00	
	-0,50%	-463 701,90	62 667,07	-425,34	0,00	
	-1,00%	-927 403,79	99 977,78	-850,68	0,00	
	-2,00%	-390 666,15	-248 956,82	-1 701,37	0,00	
	0,25%	231 731,63	-158 781,53	212,67	0,00	
	0,50%	463 463,26	-317 563,05	425,34	0,00	
	1,00%	926 926,53	-635 126,10	850,68	0,00	
	2,00%	1 853 853,06	-1 270 252,20	1 701,37	0,00	
Zmiana wyniku odsetkowego	-0,25%		-196 099,35		-196 312,02	
	-0,50%		-401 034,82		-401 460,17	
	-2,00%		-639 622,97		-641 324,34	
	0,25%		72 950,11		73 162,78	
	0,50%		145 900,21		146 325,56	
	2,00%		583 600,86		585 302,23	
Opóźnienie przeszacowania		16	60	135	270	

Ryzyko płynności

Płynność jest jednym z najważniejszych aspektów działalności każdego banku i oznacza zdolność do terminowego regulowania zobowiązań finansowych, a także postawienia do dyspozycji kredytobiorców kwot w wysokości i terminie określonych umowami. Utrzymywanie płynności na odpowiednim poziomie jest podstawą istnienia banku. Płynność banku zapewniona jest przez posiadane środki pieniężne oraz możliwość zamiany niektórych składników majątkowych na pieniądź.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- pomiar i monitorowanie płynności śróddziennej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej,
- ustalenie wskaźników wczesnego ostrzegania o zagrożeniu utraty płynności,
- ustalenie limitów wewnętrznych na odpowiednim poziomie,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych w wielu wariantach,
- posiadanie planów awaryjnych na wypadek sytuacji kryzysowej.

Zabezpieczeniem ryzyka płynności w Banku są:

- aktywa płynne, które służą zabezpieczeniu płynności w warunkach normalnych,
- bufor płynności, który służy zabezpieczeniu płynności w warunkach skrajnych.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające zasady zarządzania ryzykiem płynności:

- Politykę zarządzania ryzykiem płynności,
- Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności.

Bank określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko płynności w „Strategii zarządzania ryzykiem”.

Tolerancja na ryzyko płynności jest wyrażona poprzez:

- 1) wskazanie odpowiedniej wielkości aktywów płynnych i bufora płynności (nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych) zapewniających horyzont przeżycia w przypadku wystąpienia różnorodnych zdarzeń kryzysowych, włączając w to utratę lub ograniczenie dostępu zarówno do niezabezpieczonych, jak i zabezpieczonych źródeł finansowania. Odpowiednia wielkość aktywów płynnych wraz z buforem płynności powinna wynosić co najmniej 20% sumy bilansowej.
- 2) przyjęcie limitów wewnętrznych zawartych w „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności”.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach.

- d) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- e) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- f) Poziom III - audyt wewnętrzny SSOZ BPS.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

1) **Organy Banku:**

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie zarządzania płynnością ze strategią i planem finansowym Banku; Rada Nadzorcza przynajmniej raz w roku otrzymuje sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji zasad Polityki zarządzania ryzykiem płynności. **Komitet Audytu** – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.
- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania płynnością oraz monitorowanie efektywności tego procesu; Zarząd banku co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd banku informuje Radę Nadzorczą o wynikach oceny.

2) **Drugi poziom:**

- a) **Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz** – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem płynności, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku.

3) **Pierwszy poziom**

- a) **Główny Księgowy** – komórka organizacyjna zajmująca się utrzymaniem płynności banku;
- b) **Wszyscy pracownicy Banku** - przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Bank minimalizuje ryzyko płynności poprzez podejmowanie działań o charakterze:

g) Organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania płynnością,
- 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało bieżące i adekwatne informacje o poziomie płynności w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania płynnością,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie płynności,
- 4) poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości.

h) Proceduralnym:

- 1) poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję płynności oraz opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka płynności, w tym w szczególności:
 - polityki zarządzania ryzykiem płynności – określającej m.in. ogólne zasady zarządzania ryzykiem płynności oraz tolerancję ryzyka płynności,
 - strategii finansowania płynności - określającej zasady dywersyfikacji źródeł i okresu finansowania oraz uwzględnia potrzebę dywersyfikacji aktywów płynnych,
 - instrukcji zarządzania ryzykiem płynności – określającej szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem płynności, przy czym zasady te będą podlegały okresowej weryfikacji,
- 2) poprzez opracowanie scenariuszy warunków skrajnych dla:
 - wariantu wewnętrznego,
 - wariantu systemowego,
 - wariantu mieszanego,
- 3) poprzez stworzenie planów awaryjnych, uwzględniających różne scenariusze rozwoju niekorzystnych sytuacji, w tym w szczególności:
 - planu awaryjnego banku na wypadek kryzysu płynności wewnątrz banku zgodnie z wariantem wewnętrznym,
 - planu awaryjnego banku na wypadek kryzysu płynności całego systemu bankowego zgodnie z wariantem systemowym,
 - planu awaryjnego banku na wypadek realizacji scenariusza wynikającego z wariantu mieszanego,przy czym scenariusze użyte do budowy planów awaryjnych muszą być spójne ze scenariuszami testów warunków skrajnych,
- 4) poprzez przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko płynności.

i) Kontrolnym:

- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności.

Zasady kontroli ryzyka płynności:

- 7) ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania płynnością są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
- 8) ustalenie, czy procedury zarządzania płynnością są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
- 9) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania płynnością,
- 10) monitorowanie skali błędu (odchyleń) i systemu raportowania prognozowanych pozycji płynności,
- 11) badanie adekwatności wszelkich limitów i wskaźników oraz upewnienie się, że są one regularnie weryfikowane,
- 12) kontrola rzetelności, szybkości i terminowości przekazu informacji dostarczanych do Zespół ds. Zarządzania Ryzykami i analiz z innych komórek banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- g) Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
- h) Poziom II – Komórka zgodności/ Kontrola instytucjonalna BPS
- i) Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka płynności, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- monitorowanie dostosowania regulacji wewnętrznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych,
- usprawnianie zarządzania ryzykiem płynności,
- organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko płynności,
- monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności.

Urealniona luka płynności według stanu na 31.12.2019 r.

Wszystkie pozycje (bilans+pozabilans)	a/wista	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-cia	1 m-c - 3 m-cy	3 m-ce - 6 m-cy	6 m-cy - 12 m-cy	1 rok - 3 lata	3 lata - 5 lat	5 lat - 10 lat	pow. 10 lat
Luka	-15 773 816	19 659 568	-3 598 455	1 689 379	-97 381	2 265 051	29 996 193	2 604 632	-3 255 824	-10 229 070
Aktywa narastające+Pozabilans	2 784 304	20 545 725	9 047 324	62 427 21 532	88 995 22 513	14 484 855 72	52 976 970 04	62 850 926 49	777 684 14 8	842 908 46 37
Pasywa narastające+Pozabilans	18 558 119	886 158	12 645 780	20 327 158	23 081 340	26 401 623	34 897 544	42 166 869	60 340 181	107 091 682
Luka skumulowana	-15 773 816	19 659 568	-3 598 455	-14 084 436	-14 181 818	-11 916 767	18 079 426	20 684 057	17 428 234	-22 800 836
Wskaźnik płynności	0,15	23,19	0,72	1,95	0,96	1,68	4,53	1,36	0,82	0,14
Skumulowany wskaźnik płynności	0,15	23,34	24,05	26,01	26,97	28,65	33,18	34,54	35,36	35,50
Wskaźnik luki skumulowana/aktywa netto	-5,67	7,06	-1,29	-5,06	-5,09	-4,28	6,49	7,43	6,26	-8,19

Struktura źródeł finansowania Banku (bazy depozytowej), według stanu na 31.12.2019r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień analizy (na podstawie sprawozdania finansowego)	Osad wyliczony zgodnie z Instrukcją	Wskaźnik osadu
WYZNACZANIE OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ				
Depozyty ogółem, z tego:		97 014 066,24	x	x
1	Depozyty podmiotów niefinansowych	94 140 866,71	68 927 138,40	73,22%
	a) osób fizycznych, w tym:	78 481 589,97	58 976 165,01	
	bieżące	49 610 460,18	37 024 739,89	81,97%
	terminowe	28 871 129,79	21 951 425,11	80,29%
	b) pozostałych podmiotów niefinansowych, w tym:	15 659 276,74	9 950 973,39	
	bieżące	14 850 199,92	9 369 400,30	66,75%
	terminowe	809 076,82	581 573,09	80,69%
2	Depozyty podmiotów finansowych	0,00	0,00	0,00%
	bieżące	0,00	0,00	0,00%
	terminowe	0,00	0,00	0,00%
3	Depozyty instytucji samorządowych	2 873 199,53	0,00	0,00%
	bieżące	2 873 199,53	0,00	0,00%
	terminowe	0,00	0,00	0,00%
SUMA OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ			68 927 138,40	71,05%
WYZNACZANIE OSADU NA UDZIELONYCH ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH DOTYCZĄCYCH FINANSOWANIA				
4	Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	1 942 044,34	1 079 816,85	19,79%
SUMA OSADU NA UDZIELONYCH ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH DOTYCZĄCYCH FINANSOWANIA			1 079 816,85	

Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności, Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie stabilną częścią środków pozyskanych od klientów, czyli tzw. osadem na depozytach. Na dzień 31.12.2019r. poziom osadu bazy depozytowej Banku, stanowił ponad 71,50% bazy depozytowej (depozytów sektora niefinansowego), z kolei osad na depozytach terminowych osób fizycznych (finansujący kredyty o najdłuższych terminach

zapadalności) na dzień 31.12.2019r. stanowił ponad 80,29% depozytów terminowych osób fizycznych. Bank natomiast, nie korzysta z finansowania od podmiotów sektora finansowego.

Stabilność bazy depozytowej jest wspierana przez ofertę produktową, reklamę oraz budowanie trwałych relacji z klientami.

W celu ograniczenia ryzyka płynności, Bank zabezpiecza swoją płynność poprzez budowanie struktury aktywów umożliwiającej elastyczne dopasowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa uwzględniając kryterium płynności, bezpieczeństwa i rentowności.

Bank, zrzeszony jest z Bankiem BPS S.A., w związku z powyższym może regulować swoją płynność poprzez wykorzystywanie instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, takich jak rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością (możliwość wycofania lokaty przed terminem), dłużne papiery wartościowe o wysokim stopniu płynności, przyznane Bankowi dopuszczalne saldo debetowe (zabezpieczające w szczególności płynność śróddzienną) oraz kredyty oferowane przez Bank Zrzeszający.

Bank ponadto jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego ustawowym celem jest m.in. wzajemne gwarantowanie sobie przez uczestników płynności, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków lokat lub pożyczek płynnościowych.

Bank ogranicza ryzyko płynności nie tylko poprzez odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów, ale również poprzez system limitów. Podstawowymi limitami ograniczającymi poziom ryzyka są limity nadzorczych norm płynności, tj.:

- 1) nadzorcze miary płynności, określone Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności,
- 2) wskaźnik LCR, określony Rozporządzeniem CRR.

Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych norm płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa nie były zagrożone.

Zestawienie miar płynności określonych Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego obowiązujących na dzień 31.12.2019 r. przedstawiono w poniższej:

Miary płynności	Wartość minimalna	
M1 Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem $((A1+A2)/A6)$	0,20	0,48
M2 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1/A5)$	1,00	2,66

Wskaźnik LCR służący identyfikacji rozmiarów wysoce płynnych aktywów, których utrzymanie może zrównoważyć odpływ środków w okresie najbliższych 30 dni, na dzień 31.12.2019r. kształtował się na poziomie 322,93%, przy wymaganym na ten dzień minimalnym poziomie 100%.

Raportowanie ryzyka płynności odbywa się z częstotliwością umożliwiającą identyfikację zmian profilu ryzyka Banku. Na system raportowania ryzyka płynności składają się w szczególności:

- 1) kwartalne raporty dla Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej,
- 2) miesięczne raporty dla Zarządu,
- 3) codzienne informowanie Wiceprezesa Zarządu ds. finansowych, Głównego Księgowego na temat kształtowania się nadzorczych miar płynności,
- 4) bieżące sygnalizowanie Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowych przez wyznaczone komórki potencjalnych zagrożeń dla utrzymania płynności (znak zagrożenia).

Okresowe raporty dla Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu i Zarządu sporządzane przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz zawierają informacje na temat ekspozycji Banku na ryzyko płynności, obejmujące m.in. analizę wskaźnikową, analizę źródeł finansowania, analizę koncentracji, informację w zakresie przestrzegania obowiązujących norm i limitów, wyniki testów warunków skrajnych, a także podstawowe informacje w zakresie ryzyka kredytowego mogącego stanowić zagrożenie dla płynności Banku. Ponadto, w cyklach rocznych do Zarządu Banku, raportowane są wyniki w zakresie: pogłębionej analizy płynności długoterminowej obejmującej analizę źródeł finansowania ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

W przypadku identyfikacji potrzeby, częstotliwość raportowania może ulec zwiększeniu.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujących również ryzyko prawne.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrażany jest w celu:

- minimalizowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- usprawniania działań prowadzonych przez Bank,
- doskonalenia systemów zarządzania poszczególnymi czynnikami ryzyka operacyjnego,
- doskonalenia systemu motywowania pracowników oraz zarządzania kadrami,
- doskonalenia procesów występujących w działalności banku, zmniejszając tym samym poziom ryzyka operacyjnego i strat operacyjnych,
- wykorzystywania najlepszych, najbardziej efektywnych form zabezpieczania ryzyka operacyjnego,
- zapobiegania powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność; sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku; weryfikuje i ocenia kompetencje członków Zarządu dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zarząd Banku – wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka oraz podział zadań realizowanych w Bank, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnego skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;

Komórka ds. ryzyka operacyjnego – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom Banku;

Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych - odpowiadają za identyfikację ryzyka operacyjnego w danej jednostce/komórcie, podejmują działania ograniczające potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzące negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka;

Pracownicy Banku – wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do przekazywania informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych zgodnie z szczegółowymi zasadami określonymi w zakresie ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym: produkty, procesy i systemy. Uwzględnia czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie, w którym działa Bank oraz czynniki wewnętrzne takie jak np.: struktura organizacyjna Banku, specyfika działalności, realizowane procesy, posiadane produkty, kanały dostępu do usług, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi i reklamacje klientów, zmiany organizacyjne, jakość i rotacja kadr, zlecenie czynności na zewnątrz (outsourcing), czy awarie.

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka operacyjnego. Do jego identyfikacji, monitorowania i pomiaru wykorzystuje się informacje z bazy zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych (m. in. rodzaje zdarzeń i ich dotkliwość), limity, Kluczowe Wskaźniki Ryzyka (KRI), wyniki testów warunków skrajnych oraz planów ciągłości działania, a także wyniki procesu samooceny ryzyka.

Profil ryzyka odzwierciedla sporządzana mapa ryzyka operacyjnego Banku, określająca m.in. prawdopodobieństwo wystąpienia oraz dotkliwości poszczególnych rodzajów i kategorii zdarzeń ryzyka operacyjnego.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację sporządzaną przez Komórkę ds. ryzyka operacyjnego, która prezentowana jest w cyklach miesięcznych Zarządowi Banku oraz w cyklach kwartalnych Komitetowi Audytu i Radzie Nadzorczej.

W okresach rocznych, Komórka ds. ryzyka operacyjnego raportuje do Zarządu wyniki z dokonanej przez Bank samooceny, mającej na celu identyfikację zagrożeń mogących prowadzić do potencjalnych strat.

Łączna kwota strat (zrealizowanych i niezrealizowanych) zdarzeń operacyjnych, zarejestrowanych w 2019 r. w zbiorczym rejestrze ryzyka operacyjnego, wyniosła 53 874,84 zł i uwzględniała kwoty zdarzeń, których skutki finansowe w krótkim czasie zostały w pełni odwrócone i przez to nie były odzwierciedlane w rachunku wyników (np. niedobory kasowe).

Zestawienie strat zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w Banku zawarto w tabeli poniżej:

Tabela - Zestawienie strat zdarzeń operacyjnych zarejestrowanych w 2019r.

1. Oszustwo wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	0	0
	2. Kradzież i oszustwo	0	0
2. Oszustwo zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	0	0
	2. Bezpieczeństwo systemów	0	0
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	1. Stosunki pracownicze	31	21657,63
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0
	3. Podziały i dyskryminacja	0	0
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	3	0
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0	0
	3. Wady produktów	0	0
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0
	5. Usługi doradcze	0	0
5. Uszkodzenia aktywów	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia.	0	0
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	Systemy	55	21080,55
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	8344	11074,43
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	0	0
	3. Dokumentacja dotycząca klienta	0	0
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	0	0
	5. Uczestnicy procesów nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	1009	62,23
	6. Sprzedawcy i dostawcy	0	0
		9442	53874,84

Bank ogranicza ryzyko operacyjne m.in. poprzez limity ustalone dla alokacji kapitału na ryzyko operacyjne, rocznych strat z tytułu ryzyka operacyjnego a także limity w zakresie podejmowania decyzji.

Ponadto, w celu ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz uniknięcia strat, w Banku podejmuje się działania polegające m.in. na:

- modyfikowaniu wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego,
- monitorowaniu wewnętrznych procedur dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
- usprawnieniu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- eliminowaniu słabych punktów w procesach bankowych,
- organizacji szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują ryzyko operacyjne,
- monitorowaniu mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko biznesowe

Bank ogranicza ryzyko biznesowe poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- 1) dokładne identyfikowanie ryzyka biznesowego oraz dokonywanie jego pomiaru we wszystkich aspektach,
- 2) okresową ocenę otoczenia ekonomicznego, w tym:
 - o analiza zmian rynkowych (poziom bezrobocia, zmiany na rynku pracy itp.),
 - o analiza konkurencji (porównanie cen i produktów banku z cenami konkurencji),
 - o analiza zmian regulacyjnych i ocena wpływu tych zmian na działalność banku oraz na klientów banku,
- 3) bieżące monitorowanie stopnia wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku.

Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie wprowadza następujące regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania ryzykiem biznesowym:

- Politykę zarządzania ryzykiem biznesowym;
- Instrukcję zarządzania ryzykiem biznesowym.

Apetyt na ryzyko oznacza zdolność do podejmowania ryzyka i uwzględnia całą strategię biznesową oraz oczekiwania udziałowców, klientów i innych jednostek mających wpływ na działalność Banku. Apetyt na ryzyko oznacza wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana.

Pojemność ryzyka jest maksymalną wielkością ryzyka, którą Bank może ponieść i jest powiązana z alokacją kapitału.

Bank określił akceptowalny poziom apetytu na ryzyko biznesowe w Strategii zarządzania ryzykiem”.

System zarządzania ryzykiem jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach.

- g) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- h) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- i) Poziom III - audyt wewnętrzny SSOZ.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

1) Organy banku:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka, w tym ryzyka biznesowego, ze strategią i planem finansowym Banku; Komitet audytu – monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem;
- Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem biznesowym oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wprowadzając w razie potrzeby, niezbędne korekty i udoskonalenia;

2) Drugi poziom:

- a) Zespół zarządzania ryzykami i analiz – opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem biznesowym, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom banku.

3) Pierwszy poziom:

- a) Główny Księgowy – monitoruje stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku;
- b) Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych - odpowiadają za realizację planów zgodnie z założeniami przyjętymi w Banku

c) **Pracownicy** - zgodnie z zakresem obowiązków.

Bank minimalizuje ryzyko biznesowe poprzez podejmowanie działań o charakterze:

j) organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym,
- 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie ryzyka biznesowego w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka biznesowego, a tym samym umożliwiał efektywne podejmowanie decyzji,
- 4) poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko biznesowe było poprzedzone formalnym procesem przygotowawczym obejmującym m.in. identyfikację wszystkich istotnych ryzyk, ustalenie limitów, zasad księgowania, sprawozdawczości oraz pomiaru ryzyka,

k) proceduralnym:

- 1) poprzez aktualizację odpowiednich regulacji wewnętrznych – zapewniających jednolitą definicję ryzyka biznesowego oraz weryfikację zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka biznesowym,
- 2) poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko biznesowe zostało ujęte w odpowiednich regulacjach oraz formalnie zatwierdzone przez kierownictwo banku,

l) kontrolnym:

- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem biznesowym.

Zasady kontroli ryzyka biznesowego:

- ustalenie, czy przyjęte zasady zarządzania ryzykiem biznesowym są wprowadzane w życie i przestrzegane przez każdą jednostkę organizacyjną banku,
 - 2) ustalenie, czy procedury zarządzania ryzykiem biznesowym są adekwatne i nie wymagają wprowadzenia zmian,
 - 3) ocena decyzji podejmowanych na podstawie procedur zarządzania ryzykiem biznesowym.
1. Bank przynajmniej raz w roku podczas przeglądu zarządczego dokonuje wewnętrznej kontroli zasad funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem biznesowym oraz jego adekwatności do aktualnego poziomu ryzyka Banku.
 2. Proces zarządzania ryzykiem biznesowym oraz jego skuteczność jest poddawana ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.
 3. System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:
 - j) Poziom I – Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych;
 - k) Poziom II – Komórka zgodności/Kontrola instytucjonalna BPS
 - l) Poziom III – Audyt wewnętrzny sprawowany przez SOZ BPS.
 4. Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych wykonywanych w ramach procesu kontroli wewnętrznej określony został

w obowiązującym w Banku „Regulaminie kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie” i Umowie SOZ BPS.

5. Bank powierza zadania związane z kontrolą ryzyka biznesowego Bankowi Zrzeszającemu w ramach zawartej umowy.

Zamierzenia Banku, służące redukcji ryzyka biznesowego, realizowane poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie ograniczania ryzyka biznesowego do poziomu akceptowanego,
- 2) usprawnianie zarządzania ryzykiem biznesowym,
- 3) organizacja szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem biznesowym oraz dla pozostałych w zakresie w jakim generują to ryzyko,
- 4) monitorowanie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym.

Ryzyko kapitałowe

Zasadniczym celem kapitałowym Banku jest utrzymywanie kapitałów na poziomie zgodnym z wymogami przepisów prawa, a także zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne, występujące w działalności Banku, jak również spełnianie wymogów w zakresie dźwigni finansowej.

Budowa funduszy własnych

- 1) Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
- 2) Wieloletni plan budowy funduszy własnych Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej założenia do planu ekonomiczno-finansowego.
- 3) Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych na współczynnik wypłacalności i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
- 4) Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci bądź nadwyżki ponad wymagalny minimalny współczynnik wypłacalności oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
- 5) Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
- 6) Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
- 7) Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
- 8) Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
- 9) W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 8, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
- 10) Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Długofalowe cele kapitałowe

- 1) Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidend.
- 2) Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie co najmniej 13,5%;
 - 2) dąży do utrzymania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 5%,
 - b) fundusze niepodzielne, w tym zasobowy: minimum 95%;
 - 3) przeznaczają co najmniej 90% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną;
 - 4) dąży do utrzymania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie nie wyższym niż 11% funduszy własnych banku.

System zarządzania kapitałowego (zarządzania ryzykiem kapitałowym) jest organizowany w bankach na trzech, niezależnych poziomach:

- a) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- b) Poziom II – Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
- c) Poziom III - audyt wewnętrzny SSOZ BPS.

Organy nadzorcze i pracownicy zaangażowani w proces zarządzania ryzykiem:

- 1) Organy banku
 - a) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad realizacją polityki kapitałowej oraz jej zgodności ze strategią i planem finansowym Banku; przynajmniej raz na kwartał analizuje raporty dotyczące adekwatności kapitałowej i wykorzystaniu limitów oraz skutkach decyzji w zakresie zarządzania kapitałami; Komitet Audytu – monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem
 - b) Zarząd Banku – odpowiada za zorganizowanie, wdrożenie i utrzymanie skutecznego procesu zarządzania adekwatnością kapitałową (ryzykiem kapitałowym) oraz monitorowanie efektywności tego procesu; co najmniej raz w roku dokonuje, na podstawie przeglądu procesu, w tym przeglądu ICAAP, oceny przyjętej polityki pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian; o wynikach oceny Zarząd informuje Radę Nadzorczą;
- 2) Drugi poziom
 - a) Zespół zarządzania ryzykami i analiz– odpowiada za zaplanowanie alokacji kapitałów zgodnie z ocenianym poziomem ryzyka, wyznaczanie wymogów i monitorowanie przestrzegania akceptowalnego poziomu adekwatności kapitałowej, odpowiada za identyfikację zagrożeń mających wpływ na ryzyko Banku oraz dokonuje pomiaru i raportowania w zakresie kapitałów i adekwatności kapitałowej;
- 3) Pierwszy poziom:

Wszyscy pracownicy Banku – przestrzeganie wewnętrznych regulacji Banku oraz przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Alokacja funduszy własnych Banku na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z przewidywanym narażeniem na ryzyko i wewnętrznymi przepisami Banku, w tym zawartymi w

„Instrukcji wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie” raz do roku. Alokacja oznacza przypisanie odpowiedniej części funduszy własnych do rodzaju ryzyka, tak aby w przypadku powstania niespodziewanych strat zabezpieczyć możliwość ich pokrycia odpowiednią wartością funduszy własnych.

Alokacja kapitału na poszczególne rodzaje ryzyk – poziom apetytu na ryzyko:

- 1) Ryzyko kredytowe - alokacja funduszy na ryzyko kredytowe odbywać się będzie zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem ICAAP. Limit alokacji kapitału na ryzyko kredytowe nie może przekroczyć 50% funduszy własnych.
- 2) Ryzyko rynkowe - alokacja funduszy na ryzyko walutowe odbywać się będzie zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem ICAAP. Zakłada się, że wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego nie będzie występował, w związku z czym Bank nie alokuje funduszy na to ryzyko.
- 3) Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli) - alokacja funduszy na ryzyko operacyjne odbywać się będzie zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka określonego w Rozporządzeniu 575/2013 UE, po weryfikacji w procesie analizy nadzorczej przeprowadzanej zgodnie z przyjętym w Banku procesem ICAAP. Limit alokacji kapitału na ryzyko operacyjne nie może przekroczyć 10% funduszy własnych.
- 4) Ryzyko koncentracji - alokacja funduszy na ryzyko koncentracji odbywa się zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy wyznacza się na pokrycie ryzyk wynikających z zaangażowań kredytowych odnoszących się do dużych zaangażowań, koncentracji branżowej, koncentracji przyjętych form zabezpieczeń, koncentracji w jednorodny instrument finansowy oraz koncentracji geograficznej. Limit alokacji kapitału na ryzyko koncentracji nie może przekroczyć 0% funduszy własnych.
- 5) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej - alokacja funduszy na ryzyka stopy procentowej odbywać się będzie zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej uwzględnia ryzyko przeszacowania oraz ryzyko bazowe i wyznacza się w oparciu o ww. procedurę. Zakłada się, że limit tej alokacji nie może przekroczyć 5% funduszy własnych.
- 6) Ryzyko płynności - alokacja funduszy na ryzyko płynności odbywać się będzie zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności wyznacza się w oparciu o ww. procedurę, na podstawie kosztów utrzymania płynności. Zakłada się, że limit tej alokacji nie może przekroczyć 2% funduszy własnych Banku.
- 7) Ryzyko biznesowe - alokacja funduszy na ryzyko biznesowe odbywać się będzie zgodnie z „Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka biznesowego wyznacza w oparciu o ww. procedurę. Jednocześnie limit tej alokacji nie może przekroczyć 3% funduszy własnych.

- 8) Pozostałe ryzyka (w tym ryzyko rezydualne)- alokacja kapitału na pozostałe ryzyka (rezydualne, utraty reputacji, transferowe) odbywać się będzie zgodnie z „*Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie*”. Jednocześnie limit tej alokacji nie może przekroczyć 11% funduszy własnych.

Ryzyko braku zgodności

Cel zapewniania zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku zgodności

Celem zapewniania zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest utrzymanie ryzyka braku zgodności na akceptowalnym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą poziomie. Podstawowy celem realizacji Polityki w Banku jest uzyskanie stanu, w którym wszelkie działania Banku, jego organów i pracowników są w maksymalnym stopniu zgodne z przyjętymi przepisami prawnymi, regulacjami wewnętrznymi, a także standardami rynkowymi.

Zgodność (nazywana czasem z ang. compliance) w rozumieniu niniejszej Polityki oznacza zgodność działania Banku jako instytucji, a także zgodność działań podejmowanych przez osoby zatrudnione w Banku, członków organów Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku, standardami rynkowymi.

Zgodność należy rozumieć jako legalne i etyczne działanie na rzecz i w najlepszym interesie Banku.

Wszelkie działania Banku lub pracowników naruszające przepisy prawa lub standardy rynkowe, brak przestrzegania regulacji wewnętrznych prowadzący do naruszenia prawa lub standardów rynkowych, mogą prowadzić do naruszenia wizerunku Banku jako instytucji wiarygodnej i uwzględniającej w swych działaniach zasady legalności i etycznego postępowania i mogą spowodować negatywne skutki w postaci:

- 1) finansowe w postaci kar, zasądzonych odszkodowań skutkujące bezpośrednią stratą finansową,
- 2) niefinansowe – w postaci utraty reputacji lub osłabienia wizerunku Banku o sile oddziaływania dużo bardziej dotkliwej niż bezpośrednie straty finansowe.

W Banku określa się następujące istotne obszary zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- 1)ochrona konsumenta i przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji, w tym:
 - a) stosowanie wzorców umów, pozbawionych niedozwolonych klauzul umownych (tzw. klauzul abuzywnych)
 - b) wprowadzanie nowych produktów i modeli biznesowych, bez ryzyka obchodzenia powszechnie obowiązujących przepisów (Rek. M 14.6)
 - c) uczciwa reklama produktów
- 2) przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz przestrzeganie sankcji międzynarodowych, w tym w zakresie wynikającym z Rek. M KNF pkt. 14.6
- 3) przeciwdziałanie działalności konkurencyjnej pracowników banku

- 4) zapobieganie konfliktom interesów, w tym konfliktowi personalnemu
- 5) prawidłowe rozpatrywanie skarg i reklamacji
- 6) realizacja obowiązków informacyjnych względem klientów banków zgodnie z przepisami, wynikające z:
 - a) Ustawy o kredycie konsumenckim
 - b) Ustawy o kredycie hipotecznym
 - c) Ustawy o usługach płatniczych
 - d) Polityki bancassurance – Rek. U KNF
 - e) obowiązku rzetelnego informowania o ryzyku produktów – w tym Rek. S KNF
- 7) prawidłowa realizacja Polityki wynagrodzeń;
- 8) prawidłowa realizacja Polityki informacyjnej, w tym dotycząca ujawnień.
- 9) prawidłowa realizacja wymogów wynikających z przepisów regulujących funkcjonowanie rynków instrumentów finansowych (np. wymóg klasyfikacji klientów, testów odpowiedniości i adekwatności, wymogi odnośnie odpowiedniego doradztwa inwestycyjnego)
- 10) przeciwdziałanie manipulacjom rynkowym.

Podjmując działania w celu zapewnienia zgodności, w tym zarządzania ryzykiem braku Zarząd podkreśla konieczność posiadania przez wszystkich pracowników odpowiedniej świadomości obowiązków w zakresie:

- 1) poszanowania prawa, w tym przestrzegania zasad ochrony tajemnicy bankowej, ochrony danych osobowych, wszelkich innych przepisów,
- 2) przestrzegania zasad etycznego działania,
- 3) unikania narażania Banku na negatywne oddziaływanie opinii klientów w reakcji na działania Banku związane z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

Należy przez to rozumieć również, że działania na rzecz zarządzania ryzykiem braku zgodności nie powinny naruszać obowiązujących przepisów prawa i norm, dotyczy to w szczególności organizacji zarządzania ryzykiem braku zgodności, rodzaju podejmowanych działań, a także postępowania z osobami naruszającymi zasady przyjęte w Banku, itp.

Zarząd Banku podejmuje działania zmierzające do stworzenia i utrzymania kultury organizacyjnej, w której nacisk kładzie się na efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, przestrzeganie zasad i procedur oraz stosowanie ustalonych reguł postępowania, w tym ochronę przed utratą dobrej reputacji Banku.

Ryzyko braku zgodności - w odróżnieniu od innych rodzajów ryzyka, takich jak ryzyko kredytowe, czy rynkowe – obejmuje działanie wielu komórek i obszarów działalności Banku, w tym komórek i jednostek pierwszej linii obrony.

Bank poprzez budowę kultury organizacyjnej ukierunkowanej na właściwe postępowanie z ryzykiem zmierza do aktywnego włączania się każdego pracownika w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Podstawową rolę odgrywa działanie kadry kierowniczej Banku, z uwagi na najważniejsze elementy kształtowania kultury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności wdrażane w Banku, w postaci:

- 1) odpowiednich zachowań i postawy kierownictwa, tzw. „przykład z góry”,
- 2) promowanie znajomości i stosowania zasad etycznego działania ,
- 3) jasne przypisanie i komunikowanie pracownikom ustalonych zadań i celów,
- 4) szkolenia i dzielenie się wiedzą,

- 5) ustalenie zasad oceny działalności, w tym promujących rzetelną realizację zadań
- 6) organizacja sposobu podejmowania decyzji zapobiegająca nieprawidłowościom,
- 7) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble
- 8) uświadomiona odpowiedzialność pracowników za ryzyko braku zgodności.

Zapewnianie zgodności zorganizowane jest w Banku na trzech, niezależnych poziomach:

Pierwsza linia obrony – obejmuje działanie komórek i jednostek organizacyjnych pierwszego poziomu, w tym:

- 1) bieżące zapewnianie zgodności w toku operacji – poprzez odpowiednie stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności (np. przeglądy zarządcze, udział w sporządzaniu analizy luk regulacyjnych, wydawanie zaleceń po dokonanych testach poziomych pierwszej linii obrony, dostarczanie danych do wyznaczania wartości wskaźników ryzyka braku zgodności) oraz mechanizmów kontrolnych (np. procedur, podziału zadań, autoryzacji operacji, uzyskiwania autoryzacji projektów regulacji wewnętrznych) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych - poprzez przestrzeganie odpowiednich przepisów i regulacji wewnętrznych,
- 2) dbałość o zgodność w toku projektowania regulacji wewnętrznych dotyczących realizacji procesów Banku, w przypadku posiadania takich zadań przez komórki organizacyjne,
- 3) udział w realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności – np. w identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu oraz raportowaniu na temat ryzyka, w zakresie nie zastrzeżonym dla Komórki Zgodności,
- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania poziomego (weryfikacja bieżąca oraz testy poziome),

Druga linia – obejmuje działanie Komórki Zgodności, a także współpracujących w nią innych komórek drugiej linii obrony, w zakresie:

- 1) stosowania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności -
- 2) stosowania mechanizmów kontrolnych dotyczących Komórki Zgodności – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania Komórki Zgodności, zachowania podziału zadań, niezależności komórki, szkoleń jej pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi;
- 3) stosowania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności dotyczących innych komórek drugiej linii obrony – np. przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących działania komórek, w zakresie procedur działania, właściwego podziału zadań, uzyskiwania autoryzacji projektów regulacji wewnętrznych, szkoleń pracowników w zakresie związanym z zapewnianiem zgodności i przepisami prawa lub regulacyjnymi;
- 4) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach Komórki Zgodności - weryfikacja bieżąca pozioma oraz testy poziome,
- 5) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania pionowego (weryfikacja bieżąca pionowa oraz testy pionowe),
- 6) realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności - identyfikacji, pomiaru, monitorowanie oraz raportowania na temat ryzyka.

Trzecia linia – niezależna ocena adekwatności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez działanie audytu wewnętrznego SSOZ BPS.

Zadania w zakresie zapewniania zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, tym samym nadzoruje obszar zapewniania zgodności, w tym zarządzanie ryzykiem braku zgodności, będące elementem systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności.
3. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza Politykę zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym, ponadto „Regulamin kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego”, a także „Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności”.
 - 3) dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki Zgodności,
 - 4) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank i informuje SSOZ BPS o wynikach tej oceny.
4. Komitet audytu – monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej, opiniuje jego adekwatność i skuteczność.
5. W ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) ocenia adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki zgodności, audytu SSOZ BPS, Zarządu Banku, oraz Komitetu audytu
 - 2) nadzoruje i ocenia czynności wykonywane przez członków Zarządu Banku w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania,
 - 3) nadzoruje przestrzeganie w Banku regulacji wewnętrznych w zakresie zapewniania zgodności.
6. Rada Nadzorcza Banku upewnia się, że wprowadzone przez Zarząd Banku rozwiązania organizacyjne oraz regulacje wewnętrzne mające na celu ograniczenie występowania konfliktu interesów i powiązań personalnych są odpowiednie i zapewniają w szczególności (Rekomendacja M KNF):
 - 1) rozdzielenie funkcji kierowania i zwierzchności organizacyjnej nad jednostkami operacyjnymi w banku (w tym uwzględniające podejmowanie decyzji w okresie zastępstw członków Zarządu Banku),
 - 2) niezależność i obiektywizm sprawowanej kontroli wewnętrznej,
 - 3) przestrzeganie określonych w Banku zasad podejmowania decyzji przez osoby powiązane personalnie.
7. Wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka Zarządu Banku, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym* podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.

8. Rada Nadzorcza Banku, w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku, ocenia adekwatność i skuteczność *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym*.

Zadania Zarządu Banku

1. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu kontroli wewnętrznej - w tym w zakresie zapewniania zgodności oraz procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych i standardów etycznych.
2. Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, w tym: opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej Banku w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności.
3. Do obowiązków Zarządu Banku należy opracowanie, wdrożenie oraz zapewnianie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności wyodrębnienie Komórki Zgodności oraz zapewnienie jej odpowiedniej niezależności i zasobów.
4. Zarząd Banku podejmuje działania, mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku z Komórką Zgodności, oraz dostępu pracowników komórki do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
5. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku jest odpowiedzialny za adekwatność i skuteczność *Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych*.
7. Zarząd Banku ustala wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka Zarządu Banku, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie procedury anonimowego zgłaszania naruszeń.
8. Zarząd Banku informuje nie rzadziej niż raz do roku Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełniania zadań w zakresie:
 - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej, w tym zapewniania zgodności,
 - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - 3) zapewniania niezależności komórce zgodności,
 - 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników Komórki Zgodności.

Zadania Komórki Zgodności

W Banku funkcjonuje Komórka Zgodności, będąca częścią drugiej linii obrony, ma ona charakter niezależny, funkcjonuje z odpowiednim uwzględnieniem zasady unikania konfliktu interesów, w tym niezależnie od działań pierwszej linii obrony.

Cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną Komórki Zgodności w Banku określa „Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności” opracowany zatwierdzany przez Zarząd Banku oraz akceptowany Radę Nadzorczą Banku.

Komórka Zgodności wykonuje czynności na podstawie *Regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności*, *Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności* oraz innych regulacji wewnętrznych dotyczących obszarów związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.

Podstawowe zadania Komórki zgodności:

- 1) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych określających: cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki, a także pisemne procedury, metodyki oraz dokumentowanie działań,
- 2) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) dbałość o właściwe powiązanie zarządzania ryzykiem braku zgodności ze strategią Banku, w tym poprzez dokonywanie przeglądów zarządczych regulacji dotyczących działania Komórki Zgodności oraz w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 4) koordynowanie działań innych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 5) koordynowanie procesu informowania o zmianach w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych,
- 6) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez:
 - analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych,
 - analiza nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty banku, analiza modyfikacji tych produktów i usług oraz analiza procesów sprzedażowych tych produktów i usług, pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (np. analiza pod kątem zgodności z ustawą o kredycie konsumenckim, wymogami bancassurance, wymogami, przeciwdziałania tzw. missellingowi, itp),
 - przeprowadzanie w stosownych przypadkach wewnętrznych postępowań wyjaśniających;
- 7) ocenę ryzyka braku zgodności poprzez pomiar lub szacowanie,
- 8) kontrolę ryzyka braku zgodności, rozumianą jako oddziaływanie na jego poziom, poprzez działania podejmowane przez Komórkę, w zakresie:
 - stosowania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - określania przez Komórkę rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności stosowanych w Banku,
 - wskazywanie komórek organizacyjnych (w tym zwłaszcza działające w ramach pierwszej linii obrony) odpowiedzialne za zaprojektowanie, wdrożenie i stosowanie poszczególnych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności w procesach, w których uczestniczą;

- 9) monitorowanie poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontrolnych, o których mowa pkt. 6, w szczególności poprzez wykorzystanie wyników oceny ryzyka braku zgodności oraz przeprowadzanie testów zgodności,
- 10) okresowe raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu audytu,
- 11) doradzanie Zarządowi i komórkom organizacyjnym w zakresie zgodności, bez naruszenia zasady unikania konfliktu interesów,
- 12) współpraca z komórkami wewnętrznymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym z: *Zespołem Zarządzania Ryzykami i Analiz, Administratorem Bezpieczeństwa Informacji,*
- 13) przyjmowanie zgłoszeń naruszenia prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych i zapewniania ochrony danych osób dokonujących zgłoszeń, jak również osób, którym zarzuca się dokonanie naruszenia,
- 14) dokonywanie przeglądu wdrożenia polityki wynagrodzeń dokonywanemu nie rzadziej niż raz w roku. Raport z przeglądu przedstawiany jest Radzie Nadzorczej.

Zadania komórek organizacyjnych drugiej linii

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do drugiej linii obrony, są odpowiedzialne m.in. za:

- 1) przygotowanie projektów regulacji wewnętrznych, zgodnie z zapisami Instrukcji Zasady techniki legislacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, Instrukcji opracowywania, opiniowania i wydawania wewnętrznych aktów prawnych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, w tym w zgodności z przepisami prawa powszechnego, a także standardami rynkowymi w merytorycznych obszarach ich działania,
- 2) identyfikację ryzyka braku zgodności poprzez analizę zapisów w opracowywanych przez daną komórkę regulacjach, ze szczególnym uwzględnieniem w umowach z klientami – konsumentami klauzul niedozwolonych (pojawienie się w rejestrze klauzul niedozwolonych nowej klauzuli wymaga przeprowadzenia – we współpracy z *Radcą Prawnym* – analizy jej występowania w umowach z klientami – konsumentami, ustalenia przedmiotowej analizy winny mieć formę pisemną) oraz zgłaszanie propozycji zmian w regulacjach wewnętrznych w aspekcie klauzul niedozwolonych,

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone odpowiednio do drugiej linii obrony, są też odpowiedzialne są m.in. za współpracę z Komórką zgodności w zakresie:

- 1) identyfikacji i przekazywania informacji o występujących incydentach zgodności,
- 2) ewidencji w systemie zdarzeń operacyjnych dotyczących ryzyka braku zgodności,
- 3) dokonywania przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych Banku i przekazywanie ich wyników do Komórki Zgodności w razie stwierdzenia niezgodności tych regulacji z przepisami lub innymi regulacjami Banku.

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do drugiej linii obrony odpowiedzialne są za stosowanie i monitorowanie mechanizmów kontrolnych drugiej linii obrony - w ramach funkcji kontroli realizowanej zgodnie z Regulaminem kontroli wewnętrznej, a także innymi regulacjami wewnętrznymi Banku, np. dotyczącymi realizacji nadzoru nad procesami, dokonywania przeglądów zarządczych, itp.

Zadania jednostek i komórek organizacyjnych Banku - pierwszej linii

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do pierwszej linii obrony (np. komórki zaliczone do Wydziału Produktów Bankowych) są odpowiedzialne m.in. za:

- 1) przygotowanie projektów regulacji wewnętrznych, zgodnie z zapisami Instrukcji Zasady techniki legislacyjnej w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, Instrukcji opracowywania, opiniowania i wydawania wewnętrznych aktów prawnych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, w tym w zgodności z przepisami prawa powszechnego, a także standardami rynkowymi w merytorycznych obszarach ich działania,
- 2) identyfikację ryzyka braku zgodności poprzez analizę zapisów w opracowywanych przez daną komórkę regulacjach, ze szczególnym uwzględnieniem w umowach z klientami – konsumentami klauzul niedozwolonych (pojawienie się w rejestrze klauzul niedozwolonych nowej klauzuli wymaga przeprowadzenia – we współpracy z Radcą Prawnym – analizy jej występowania w umowach z klientami – konsumentami, ustalenia przedmiotowej analizy winny mieć formę pisemną) oraz zgłaszanie propozycji zmian w regulacjach wewnętrznych w aspekcie klauzul niedozwolonych,

Właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Centrali Banku, zaliczone do pierwszej, są też odpowiedzialne są m.in. za współpracę z Komórką zgodności w zakresie:

- 1) identyfikacji i przekazywania informacji o występujących incydentach zgodności,
- 2) ewidencji w systemie zdarzeń operacyjnych dotyczących ryzyka braku zgodności,
- 3) dokonywania przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych Banku i przekazywanie ich wyników do Komórki Zgodności w razie stwierdzenia niezgodności tych regulacji z przepisami lub innymi regulacjami Banku.

Jednostki organizacyjne Banku pierwszej linii - wykonują zadania związane z bieżącym zapewnianiem zgodności, w tym zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w toku swoich operacji, obejmuje to:

- 1) odpowiednie stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 2) zgłoszenia naruszeń przepisów zgodnie z *Procedurą anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w Banku Spółdzielczym*,
- 3) realizację niezależnego monitorowania poziomego przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności - zgodnie z Regulaminem kontroli wewnętrznej, a także innymi regulacjami wewnętrznymi Banku.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

- 1) Identyfikację ryzyka – poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych - na podstawie uzyskiwania informacji wewnętrznych i zewnętrznych o wymaganiach w zakresie zgodności, np.
 - baz danych o zmianach aktów prawnych,
 - alertów prawnych z Banku Zrzeszającego oraz SSOZ BPS
 - ewidencji regulacji wewnętrznych Banku,
 - zgłoszonych informacji dotyczących naruszania przepisów i przyjętych norm,
- 2) ocenę ryzyka – poprzez jego pomiar lub szacowanie,
- 3) kontrolę ryzyka – poprzez projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności

- 5) raportowanie - na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu audytu.

Środowisko zarządzania ryzykiem braku zgodności zapewniane w Banku obejmuje:

- 1) tworzenie kultury organizacyjnej, zorientowanej na właściwe postępowanie z ryzykiem, w tym: ustalenie zasad w postaci niniejszej Polityki i innych regulacji wewnętrznych, wykonywanie zadań kierownictwa obejmujących promowanie dobrych postaw, nadzór nad podwładnymi i ryzykiem ich działań,
- 2) właściwą strukturę organizacyjną i podział zadań,
- 3) zapewnienie odpowiednich zasobów
- 4) przeznaczenie odpowiednich zasobów, w tym wyodrębnienie i zapewnienie zasobów dla działania Komórki Zgodności,
- 5) zapewnienie odpowiednich zasobów informatycznych, w tym baz danych dotyczących zmian prawnych,
- 6) szkolenia.

Dokonywane jest monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności w celu:

- 1) ustalenia zmiany wielkości i profilu ryzyka na skutek zastosowania środków kontroli ryzyka braku zgodności (ryzyka rezydualnego, ryzyka resztkowego), w stosunku do ustalonego na podstawie pierwotnej identyfikacji i oceny poziomu ryzyka (ryzyka inherentnego),
- 2) kontroli i oceny wcześniejszych etapów procesu zarządzania ryzykiem, tzn. identyfikowania, pomiaru lub szacowania i planowania oraz wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka – celem oceny adekwatności i skuteczności procesu.

Profil ryzyka braku zgodności rozumiany jest jako określenie głównych obszarów i skali narażenia Banku na negatywne zdarzenia z zakresu ryzyka braku zgodności oraz wskazanie najpoważniejszych potencjalnych zdarzeń które mogą powodować lub powodują negatywne dla Banku konsekwencje tj. koszty finansowe i niefinansowe. Profil ryzyka braku zgodności, określa skalę i strukturę ekspozycji na ryzyko braku zgodności.

Zarząd Banku ustala akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności, który jest zatwierdzany przez Radę Nadzorczą.

Akceptowalny poziom ryzyka braku zgodności należy rozumieć jako całkowite ryzyko, na które Bank jest gotowy i które jest skłonny podjąć a priori (co niekiedy nazywane jest apetytem na ryzyko braku zgodności).

Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka braku zgodności podlega kwartalnemu monitorowaniu oraz raportowaniu tego zagadnienia Radzie Nadzorczej, Zarządowi.

Do oceny profilu ryzyka braku zgodności Bank wykorzystuje:

- 1) informacje na temat zdarzeń ryzyka braku zgodności, w tym poziom kosztów finansowych oraz potencjalnych kosztów finansowych dla poszczególnych grup kosztów,
- 2) poziom limitów wewnętrznych i stopień ich wykorzystania,
- 3) poziom akceptowalnego przez Radę Nadzorczą Banku poziomu ryzyka braku zgodności i stopień jego wykorzystania,

- 4) podział działalności na obszary istotne pod względem ryzyka braku zgodności oraz największej wrażliwości na ryzyko,
- 5) analizy wskaźników ryzyka braku zgodności.

Komórka Zgodności dokonuje w cyklach rocznych w terminie do końca lutego danego roku weryfikacji profilu ryzyka braku zgodności oraz akceptowalnego poziomu ryzyka braku zgodności.

Raportowanie ryzyka braku zgodności

Komórka zgodności przedkłada raporty kwartalne Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także Komitetowi audytu zgodnie z zasadami zawartymi w Regulaminie funkcjonowania Komórki ds. zapewnienia zgodności w Banku Spółdzielczym.

Raporty Komórki obejmują:

- 1) wyniki identyfikacji ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących istotne zmiany w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych
- 2) wyniki oceny ryzyka braku zgodności, w tym obejmujących zestawienie ocen ryzyka braku zgodności wskazujących na wysoki poziom ryzyka braku zgodności,
- 3) wyniki kontroli ryzyka braku zgodności (sterowania ryzykiem), w tym obejmujące zestawienie najważniejszych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) wyniki monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, w tym obejmujące zestawienie statusów wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, przypadków korekty oceny ryzyka braku zgodności oraz wyników testowania pionowego (w tym w zakresie wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka).

W przypadku, gdy zidentyfikowana wielkość ryzyka braku zgodności jest wysoka lub krytyczna, niezbędne informacje w tym zakresie powinny być przekazywane przez komórkę do spraw zgodności niezwłocznie do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz co najmniej raz do roku, przekazywane do SSOZ BPS.

Raportowanie Zarządu Banku do Rady Nadzorczej Banku

Rada Nadzorcza Banku otrzymuje nie rzadziej niż raz do roku raport Zarządu Banku dotyczący efektywności (adekwatności i skuteczności) zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Raportowanie wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających

Szczególnym rodzajem są raporty Komórki zgodności sporządzane doraźnie dotyczące wewnętrznych postępowań wyjaśniających, składane Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej Banku na skutek przeprowadzonego w Banku postępowania.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej - oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów;

Bank stara się ograniczać ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

1. dokładne identyfikowanie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
2. okresową ocenę dźwigni finansowej, w tym:
 - o analiza przeszłych wielkości dźwigni finansowej,
 - o analiza bieżącej wielkości dźwigni finansowej,
 - o analiza zmian dźwigni finansowej biorąc pod uwagę zmiany wynikające z zatwierzonego planu finansowego,
3. bieżące monitorowanie wielkości dźwigni finansowej biorąc pod uwagę stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych w Strategii działania Banku.

W Banku funkcjonuje podział realizowanych zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank.

System zarządzania ryzykiem jest organizowane w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- j) Poziom I – wszyscy pracownicy;
- k) Poziom II – Zespół zarządzania i analiz;
- l) Poziom III - Zarząd Banku.

W procesie wyznaczania wymogów kapitałowych w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza;
2. Zarząd;
3. Zespół zarządzania ryzykami i analiz;
4. Główny Księgowy;
5. Wydział finansowo – księgowy.

VII. Fundusze własne

Fundusze własne Banku wyliczane są zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia CRR. Fundusze własne Banku składają się z kapitału Tier I oraz kapitału Tier II.

Kapitał Tier I Banku składa się tylko z kapitału podstawowego Tier I, bowiem Bank nie posiada pozycji kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I.

Bank zobligowany był do zaliczania do rachunku kapitału podstawowego Tier I wyłącznie kwotę funduszu udziałowego opłaconą przed dniem 31.12.2011 r.

Fundusz udziałowy	197 700,00
Fundusz zasobowy	10 177 333,45
Fundusz ogólnego ryzyka	0,00
Fundusz rezerwowy	0,00
Fundusz z aktualizacji wyceny aktywów finansowych (+/-)	5 087,96
Fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	22 755,99
Wartości niematerialne i prawne (-)	-46 107,42
AVA	-1 007,63
Kapitał Tier I	10 355 762,35
Rezerwa na ryzyko ogólne	0,00
Pożyczka podporządkowana	0,00
Kapitał Tier II	0,00
Łączny kapitał (Tier I i Tier II)	10 355 762,35

Główną pozycję funduszy własnych oraz podstawę działania Banku stanowi kapitał zasobowy, powiększany co roku o wartość zysku netto.

Bank utrzymuje fundusze własne dostosowane do charakteru, złożoności i rozmiarów prowadzonej działalności, a także poziomu ryzyka, na które jest i może być Bank narażony.

Bank spełnił wymogi w zakresie funduszy własnych określone w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia CRR oraz Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

VIII. Wymogi kapitałowe

W Banku funkcjonuje sformalizowany wewnętrzny proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego — proces ICAAP, który został uregulowany w Instrukcji wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą i przyjętej przez Zarząd Banku.

Stosowana przez Bank metoda oceny adekwatności kapitałowej oparta jest o sprecyzowany szczegółowo w Rozporządzeniu CRR, kapitał regulacyjny, który stanowi punkt wyjścia do oszacowania wielkości dodatkowego kapitału na ryzyka, które nie są pokryte lub są pokryte nie w pełni przez kapitał regulacyjny. Rezultatem stosowanej metody oceny adekwatności kapitałowej jest ustalenie kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny Banku (sumaryczny kapitał wewnętrzny) to oszacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Banku uwzględniająca zmiany otoczenia gospodarczego oraz przewidywany poziom ryzyka.

Ustalenie kapitału wewnętrznego Banku przebiega w następujących etapach:

- wyliczenie kapitału regulacyjnego na pokrycie ryzyk,
- oszacowanie, czy kapitał regulacyjny jest w pełni adekwatny do rodzajów ryzyka uznanych za istotne,

- pomiar kapitału wewnętrznego dla istotnych rodzajów ryzyka nie pokrytych lub nie w pełni pokrytych kapitałem regulacyjnym,
- ocena istotności pozostałych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku,
- pomiar kapitału wewnętrznego dla pozostałych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku.

Kapitał wewnętrzny dla ryzyk wyliczany jest na podstawie wewnętrznych zasad (metod) uwzględniających skalę i specyfikę działania Banku w kontekście danego ryzyka (zasada proporcjonalności).

Podstawą dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są metody wyznaczania regulacyjnego wymogu kapitałowego (8%), sprecyzowane w Rozporządzeniu UE (...), a także metody wyznaczania wymogów dotyczących bufora kapitałowego sprecyzowane w Ustawie o nadzorze makroostrożnościowym.

Szczegółowy sposób wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego opisany został w obowiązującej w Banku „Instrukcji wyznaczania minimalnych wymogów kapitałowych w Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie”.

Bank dokonując szacowania kapitału wewnętrznego ustala, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyka ujęte w procesie oceny adekwatności kapitałowej, o którym mowa w ust. 2, tj.:

- 1) ryzyko kredytowe – przy zastosowaniu metody standardowej do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych,
- 2) ryzyko operacyjne – przy zastosowaniu metody podstawowego wskaźnika do wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych.

Ryzyko kredytowe

Badaniu podlega dywersyfikacja ryzyka kredytowego mierzona jako odpowiednie rozproszenie posiadanych aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem.

Bank uznaje za akceptowany udział aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej na poziomie do 70% sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe.

Ryzyko rynkowe

Ze względu na skalę prowadzonej działalności handlowej, ryzyko rynkowe w warunkach Banku, ograniczone jest do ryzyka walutowego.

Bank nie prowadzi działalności walutowej i nie wyznacza wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Ryzyko operacyjne

Badaniu i ocenie podlegają straty operacyjne poniesione przez Bank na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.

Suma strat operacyjnych, o których mowa w ust. 1, jest zmniejszana o spłaty, uzyskane odszkodowania, wypłaty z polis ubezpieczeniowych (tzw. straty odzyskane) etc.

Bank wylicza różnicę pomiędzy 2-krotnością poniesionych strat operacyjnych, o których mowa w ust.1, z uwzględnieniem ust. 2, a wyliczonym minimalnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę wyliczoną i przemnożoną przez wagę 8%.

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań

Przy badaniu koncentracji dużych zaangażowań Bank wyłącza wszystkie zaangażowania określone w Rozporządzeniu 575/2013.

Bank do „dużych” zaangażowań zalicza zaangażowania Banku równe lub przekraczające 10% posiadanych na datę analizy funduszy własnych Banku.

Jeżeli suma wszystkich „dużych” zaangażowań przekracza ustalony limit, i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wylicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka z tytułu dużych zaangażowań stanowi wartość obliczona według poniższej procedury:

- 1) wyznaczona zostaje różnica pomiędzy sumą wartości dużych zaangażowań a wyznaczonym limitem,
- 2) otrzymana wartość przemnożona jest przez wagę 8% stanowi wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka z tytułu „dużych” zaangażowań.

Ryzyko koncentracji w sektor gospodarki

Podstawą zakwalifikowania ekspozycji kredytowej, do danej branży wg Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej osób fizycznych, jest rodzaj przeważającej działalności kredytobiorcy, wymieniony w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

Na potrzeby procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) dla zaangażowania:

- 1) w sektor „administracja publiczna” - na poziomie 400% funduszy własnych,
- 2) w pozostałe sektory w ujęciu indywidualnym - na poziomie 300% funduszy własnych.

Jeżeli dla co najmniej jednego sektora wystąpi przekroczenie wartości granicznej wynikającej i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia

Miarą koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia jest odniesienie zaangażowań w obliżu kredytowym zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia do funduszy własnych Banku.

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) koncentracji:

- 1) w zabezpieczenie „hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej” – na poziomie max 350% funduszy własnych,
- 2) w pozostałe zabezpieczenia w ujęciu indywidualnym - na poziomie max 300% funduszy własnych.

Jeżeli dla co najmniej jednej formy zabezpieczenia (z wyłączeniem kaucji) wystąpi przekroczenie wartości granicznej (limitu) i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy

Za jednorodny instrument finansowy w zakresie oceny koncentracji aktywów Bank uznaje:

- 1) kredyty obrotowe,
- 2) kredyty w rachunku bieżącym,
- 3) limit w ROR,
- 4) kredyty w rachunku karty kredytowej,
- 5) kredyty na zakup papierów wartościowych,
- 6) kredyty inwestycyjne o terminie zapadalności do 10 lat,
- 7) kredyty inwestycyjne o terminie zapadalności powyżej 10 lat,
- 8) kredyty na cele konsumpcyjne,
- 9) kredyty na zakupy ratalne,
- 10) pozostałe kredyty konsumpcyjne,
- 11) kredyty na nieruchomości mieszkaniowe,
- 12) kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe,
- 13) instrumenty dłużne klasyfikowane do portfela „kredyty i inne należności”,
- 14) dłużne papiery wartościowe,
- 15) zaangażowanie kapitałowe,
- 16) inne należności,
- 17) udzielone zobowiązania pozabilansowe (otwarte linie kredytowe).

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank przyjmuje wartość graniczną (limit) dla zaangażowania:

- 1) w instrument finansowy „dłużne papiery wartościowe” - na poziomie 350% funduszy własnych,
- 2) w pozostałe instrumenty finansowe - na poziomie 300% funduszy własnych.

W przypadku, gdy koncentracja zaangażowań w choćby jeden instrument finansowy osiągnie poziom powyżej, i Bank uzna to ryzyko za istotne, wówczas wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Ryzyko koncentracji geograficznej

Ze względu na ograniczenia prawne, czyli Statut banku, Ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych i ich zrzeszaniu, które ograniczają teren działania banku, Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie uznaje ryzyko geograficzne za nieistotne i nie dokonuje pomiaru kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji geograficznej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Ze względu na to, że skala działalności handlowej Banku nie jest znacząca w rozumieniu Rozporządzenia UE w sprawie wyznaczania adekwatności kapitałowej, ryzyko stopy procentowej Bank wyznacza dla portfela handlowego i bankowego łącznie - wspólna metodologia jak dla portfela bankowego.

Bank dokonuje badania wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną banku na bazie skorygowanej luki przeszacowania.

Ryzyko płynności

Do oceny poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje uproszczoną metodę przepływów wyznaczając możliwe wpływy z tytułu kredytów i wypływy z tytułu depozytów w terminie do 30 dni.

Bank powinien utrzymywać aktywa płynne zgodnie z poniższym wzorem:

$$\text{Wpływy} - \text{Wpływy} \leq \text{Aktywa płynne}$$

Ryzyko biznesowe

Przy badaniu istotności ryzyka biznesowego, Bank przeprowadza ocenę skali zmiany wyniku finansowego w okresie 12 miesięcy.

Jeżeli skala zmiany wyniku finansowego jest większa niż 10% planowanego wyniku finansowego za rok, w którym przeprowadzana jest analiza i Bank uzna ryzyko za istotne, wówczas tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko biznesowe.

Ryzyko kapitałowe

Bank w ocenie istotności ryzyka kapitałowego dokonuje analizy wielkości dostępnego kapitału na pokrycie wszystkich istotnych ryzyk występujących w banku.

Wielkość dostępnego kapitału wyznaczana jest zgodnie z Rozporządzeniem UE bez uwzględniania funduszu udziałowego oraz funduszu z aktualizacji wyceny w części dotyczącej wyceny środków trwałych.

Tak wyznaczony dostępny kapitał dzieli się przez sumę minimalnych i dodatkowych wymogów kapitałowych.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Limit wskaźnika dźwigni Bank ustala na poziomie minimum 5%.

Przy badaniu istotności ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Bank ocenia wynik testu warunków skrajnych dotyczących ryzyka dźwigni, tzn. istotność ryzyka stwierdza się, jeśli występuje spadek wskaźnika poniżej założonego limitu 5%, po zaistnieniu warunków skrajnych w postaci strat obniżających fundusze T1 o ponad 25%.

W wypadku przekroczenia limitu Bank tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, którego wartość stanowi iloczyn wartości przekroczenia ponad limit i kwoty ekspozycji kredytowej.

Ryzyko rezydualne

Bank uznaje istotność ryzyka rezydualnego na podstawie zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Do wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka rezydualnego bierze się tylko ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotekami mieszkalnymi i komercyjnymi.

Proces wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego podlega ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej Banku.

System kontroli wewnętrznej jest organizowany w banku na trzech, niezależnych poziomach:

- a) Poziom I - wszyscy pracownicy;
- b) Poziom II – Komórka zgodności/Kontrola BPS
- c) Poziom III - Audyt wewnętrzny realizowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS.

System kontroli wewnętrznej w zakresie szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego obejmuje analizę i ocenę:

- 1) stopnia wdrożenia oraz realizacji przyjętych przez Zarząd zasad wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego,
- 2) prawidłowości kształtowania się systemu przepływu informacji wewnętrznej w procesie wyznaczania kapitału wewnętrznego,
- 3) zgodności działania komórek i jednostek organizacyjnych Banku z przyjętymi procedurami,
- 4) stopnia dostosowania kapitału wewnętrznego do skali i charakteru działalności Banku,
- 5) dokładności, rzetelności i kompletności danych wprowadzanych do systemu pomiaru,
- 6) trafności oraz sensowności przyjmowanych przez Bank w pomiarze założeń i scenariuszy,
- 7) poprawności wyliczania wewnętrznego wymogu kapitałowego.

Zestawienie liczbowe kapitału wewnętrznego na dzień 31.12.2019 r. przedstawiono poniżej:

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (dodatkowy wymóg kapitałowy)	Alokacja kapitału (łącznie wymóg kapitałowy)	Określenie istotności ryzyka
Ryzyko kredytowe	3 221 192,88	0,00	3 221 192,88	istotne
Ryzyko rynkowe	0,00	0,00	0,00	nieistotne
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli)	615 197,72	0,00	615 197,72	istotne
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	X	0,00	0,00	istotne
koncentracja "dużych" zaangażowań	X	0,00	0,00	istotne
koncentracji w sektor gospodarki	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	X	0,00	0,00	nieistotne
koncentracji geograficznej	X	0,00	0,00	nieistotne
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	X	13 308,64	13 308,64	istotne
Ryzyko płynności	X	14 254,42	14 254,42	istotne

Ryzyko biznesowe	X	15 217,47	15 217,47	istotne
Pozostałe rodzaje ryzyka, z tego:	X	131 766,88	131 766,88	istotne
ryzyko utraty reputacji	X	0,00	0,00	nieistotne
ryzyko rezydualne	X	131 766,88	131 766,88	istotne
ryzyko nadmiernej dźwigni	X	0,00	0,00	nieistotne
Wymóg kapitałowy RAZEM	3 836 390,60	174 547,41	4 010 938,01	
Fundusze własne (uznane łączne kapitały)		10 355 762,35		
Kapitał podstawowy Tier I		10 355 762,35		
Kapitał Tier I		10 355 762,35		
Łączny współczynnik wypłacalności [%]		21,59		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]		21,59		
Współczynnik kapitału Tier I [%]		21,59		
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]		20,66		
Współczynnik Fundusze własne / kapitał wewnętrzny		2,58		min. 1,00

Alokacja kapitału na poszczególne istotne rodzaje ryzyka ma na celu zapewnienie właściwego procesu zarządzania ryzykiem oraz wskazanie akceptowanego poziomu ryzyka wyrażonego w postaci limitów na poszczególne jego rodzaje. Wysokość tych limitów wyznacza akceptowalny apetyt na ryzyko zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku w Politycekapitałowej Banku.

Kapitał regulacyjny

Przy wyliczaniu kapitału regulacyjnego Bank stosuje przepisy Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31.12.2019 r. w kalkulacji kapitału regulacyjnego Bank obliczał łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe,
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne.

Kapitał regulacyjny z tytułu RYZYKA KREDYTOWEGO został skalkulowany z wykorzystaniem metody standardowej (określonej w Części Trzeciej, Tytuł II, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR), z uwzględnieniem w obliczeniach współczynnika wparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), równego 0,7619, obniżającego narzuty kapitałowe z tytułu ekspozycji wobec MŚP.

Zestawienie ekspozycji kredytowych ważonych ryzykiem, z uwzględnieniem 8% kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, przedstawiono poniżej:

dane w zł

Nazwa ekspozycji	Ekspozycje ważone ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3 677 157	294 172
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 479	118
Ekspozycje wobec instytucji	5 814 034	465 123
Ekspozycje wobec przedsiębiorców	4 691 719	375 338
Ekspozycje detaliczne	6 480 789	518 463
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	15 942 192	1 275 376
Ekspozycje kapitałowe	1 005 000	80 400
Inne ekspozycje	2 652 541	212 203
	40 264 911	3 221 193

W zakresie RYZYKA OPERACYJNEGO Bank wylicza kapitał regulacyjny przy wykorzystaniu metody wskaźnika bazowego, określonej w art. 315-316 Rozporządzenia CRR.

Kwota wymogu obliczona na 2019 r. z tytułu tego ryzyka wynosiła 615 197,72 zł.

Zestawienie łącznego kapitału regulacyjnego przedstawiono poniżej:

Rodzaj ryzyka	Alokacja kapitału (minimalny wymóg kapitałowy)
Ryzyko kredytowe	3 221 192,88
Ryzyko rynkowe	0,00
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko modeli)	615 197,72
Wymóg kapitałowy RAZEM	3 836 390,60
Fundusze własne (uznane łączne kapitały)	10 355 762,35
Kapitał podstawowy Tier I	10 355 762,35
Kapitał Tier I	10 355 762,35
Łączny współczynnik wypłacalności (%)	21,59%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	21,59%
Współczynnik kapitału Tier I (%)	21,59%

IX. Wskaźnik dźwigni finansowej

Wskaźnik dźwigni finansowej, Bank oblicza zgodnie z postanowieniami art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, zmienionymi Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/62. Wskaźnik dźwigni obliczany jest jako miara kapitału Tier I Banku podzielona przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyrażona jest jako wartość procentowa. Wskaźnik dźwigni wyznacza się na koniec każdego kwartału kalendarzowego.

dane w zł

Wyszczególnienie	31.12.2019
Wielkość funduszy własnych (Tier I)	10 355 762,35
Aktywa	118 565 570,00
Pozycje pozabilansowe	906 716,00
Wskaźnik dźwigni	8,67%

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej - oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Wartością ekspozycji składnika aktywów jest wartość księgowa tego składnika, która pozostaje po dokonaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości oraz innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów. Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego to korekty z tytułu rezerw celowych utworzonych na należności.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz raz na kwartał wyznacza wielkość wskaźnika dźwigni i porównuje wyliczoną wielkość z wielkościami wskaźnika dźwigni z poprzednich okresów.

Limit wskaźnika dźwigni Bank ustala na poziomie min. 5%.

X. - Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym

Bank nie prowadzi działalności handlowej, czyli związanej z nabywaniem akcji i udziałów w celu osiągnięcia zysków związanych z obrotem tymi instrumentami.

Na dzień bilansowy Bank posiadał aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, tj. akcje i udział Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie (pełniącego dla Banku funkcję Banku Zrzeszającego) o łącznej wartości bilansowej 1 005 000 zł, na które składają się:

- Akcje BPS SA. Serii T – 225 000,00 zł,

- Akcje BPS SA. Serii I – 30 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii W – 135 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii J – 61 184,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii K – 318 816,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii AA – 50 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii L – 75 000,00 zł,
- Akcje BPS SA. Serii M – 25 000,00 zł,
- Udziały SSOZ – 5 000 zł,
- Akcje BPS SA. Serii O – 59 287,50 zł,
- Akcje BPS SA. Serii R – 20 712,50 zł,

XI. Aktywa wolne od obciążeń

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie, lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

W tabeli poniżej przedstawiono informację w zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych posiadanych przez Bankna dzień 31.12.2019 r.:

dane w zł

Lp.	Kategorie ekspozycji	Aktywa wolne od obciążeń	Aktywa obciążone
1.	Kredyty na żądanie	21 725 873	-
2.	Instrumenty udziałowe (akcje, udziały)	1 005 000	-
3.	Dłużne papiery wartościowe	30 084 179	-
4.	Kredyty inne niż na żądanie	61 154 081	-
5.	Inne aktywa	4 723 902	-
Razem		118 693 035	-

XII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Bank nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XIII. Bufory kapitałowe

Bufor antycykliczny stanowi kwotę kapitału podstawowego Tier I, dodatkową w stosunku do kapitału podstawowego Tier I utrzymywanego na potrzeby spełniania wymogu w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia CRR, na poziomie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 tego rozporządzenia, pomnożonej przez średnią ważoną wskaźników bufora antycyklicznego obliczoną zgodnie z art. 21 ust. 4 (bufor antycykliczny specyficzny dla instytucji) Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Od dnia 1 stycznia 2016r. wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% (wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia).

XIV. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

XV. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

XVI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Bank nie stosuje metody IRB.

XVII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XVIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XIX. Polityka i praktyka w zakresie wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie

W Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie, do pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku zaliczani są członkowie Zarządu. W zakresie ustalania systemu wynagrodzeń powyższych osób w Banku funkcjonują procedury, opracowane między innymi w oparciu o Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń, a także inne przepisy oraz standardy rynkowe:

- 1) Polityka wynagrodzeń Banku Spółdzielczym w Żmigrodzie,
- 2) Regulamin wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie,
- 3) Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie.

Polityka wynagrodzeń określa zasady ustalania, wypłaty i monitorowania wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku.

Wprowadzenie Polityki ma na celu wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku oraz wspieranie realizacji strategii działalności Banku i Strategii zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym oraz ograniczenie konfliktu interesów.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się: wynagrodzenia stałe (zasadnicze i dodatek funkcyjny) – obejmuje składniki wynagrodzeń i wynagrodzenia zmienne – obejmujące składniki wynagrodzeń inne niż stałe w tym premie uznaniowe.

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.

Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd.

Stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100 %.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia uzależniona jest od pozytywnej oceny przez Radę Nadzorczą realizacji Strategii działania Banku, Strategii zarządzania ryzykiem, Polityk w zakresie zarządzania ryzykami przez Bank Spółdzielczy w Żmigrodzie i Planu finansowego.

Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

W oparciu o zasadę proporcjonalności wynikającą z §29 ust. 2 Rozporządzenia, a w szczególności z uwagi na fakt, że część potencjalnie odraczanego wynagrodzenia zmiennego jest na tyle niewielka, że jej niezwłoczna wypłata nie wpłynie znacząco na wynik finansowy. Bank wypłaca osobom zajmującym stanowiska istotne całość wynagrodzenia zmiennego, niezwłocznie po jej przyznaniu.

Polityka wynagrodzeń w Banku uwzględnia następujące zasady:

- 1) Wynagrodzenie zmienne powinno być rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację niniejszej polityki;
- 2) Łączna wysokość zmiennych składników wynagrodzenia przyznawanego nie ogranicza zdolności Banku do podwyższenia funduszy własnych Banku;
- 3) Wynagrodzenie zmienne jest przyznawane lub wypłacane, gdy odpowiada sytuacji finansowej całego Banku oraz jest uzasadnione wynikami Banku i efektami pracy ,
- 4) Ocena wyników osóbobdbywa się na zasadach określonych opisanych poniżej.

Wynagrodzenie zmienne nie przysługuje i nie może zostać przyznane, w przypadku wystąpienia sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. I Prawa bankowego.

Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza wg załącznika do Polityki wynagrodzeń.

Warunkiem wpłaty zmiennych składników wynagrodzenia jest pozytywna ocena danego członka Zarządu, czyli gdy spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki w Polityce wynagrodzeń oraz spełniony został co najmniej jeden warunek, spośród fakultatywnych warunków określonych w w Polityce wynagrodzeń.

Warunki obligatoryjne dotyczące oceny efektów pracy to:

- 1) W ocenianym okresie w stosunku do członka Zarządu nie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze przez organy ścigania dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Banku;
- 2) Członek Zarządu uzyskał od Rady Nadzorczej pozytywną ocenę odpowiedniości oraz absolutorium na Zebraniu Przedstawicieli w każdym roku w ocenianym okresie trzyletnim;
- 3) W stosunku do Banku, w ocenianym okresie trzyletnim:

- a) nie jest prowadzona likwidacja,
 - b) nie zostało wydane postanowienie o upadłości,
 - c) nie jest prowadzone postępowanie naprawcze,
 - d) współczynnik kapitałowy Banku wynosił co najmniej 13,25 % wg stanu na koniec okresu podlegającego ocenie,
 - e) wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR wynosił co najmniej 0,80 wg stanu na koniec okresu podlegającego ocenie (wskaźnik wyliczany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS).
2. Warunki fakultatywne dotyczące oceny efektów pracy to:
- 1) Wskaźnik jakości portfela kredytowego na koniec każdego z lat okresu nie przekroczył poziomu 9,90%.
 - 2) W ocenianym okresie nie zostały nałożone na Bank decyzje administracyjne lub prawomocne wyroki sądowe, zobowiązujące Bank do zapłaty kwoty przekraczającej 1% funduszy własnych.
 - 3) W ocenianym okresie Bank osiągał wyniki finansowe netto na poziomie nie niższym niż 75% wyniku ustalonego w corocznym planie finansowym.
 - 4) Dynamika sumy bilansowej w układzie rok do roku na poziomie min 100%.
- Wyniki oceny efektów pracy członków Zarządu za dany okres przyjmowane są w formie decyzji Rady Nadzorczej.

Łączna wysokość wynagrodzeń wszystkich osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w roku 2019 przedstawia się następująco:

dane w zł

Wyszczególnienie	Wartość
Liczba osób zajmujących stanowiska kierownicze	3
Wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy, w tym:	468.214,44
- stałe (płatne w gotówce)	438.214,44
- zmienne (płatne w gotówce)	30.000,00
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą, w tym:	0,00
- część przyznana	0,00
- część nieprzyznana	0
Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami	0
Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym	0
Liczba osób otrzymujących płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym	0

XX. Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając: stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych, zasoby, którymi dysponuje Bank, ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych, ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.

Cele systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych.

Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Wyodrębnienie procesów istotnych

Bank dokonuje powiązania celów kontroli wewnętrznej z procesami uznanymi za istotne, w celu identyfikacji obszarów, w których może wystąpić ryzyko zaistnienia nieprawidłowości i wymagane będzie: zaprojektowanie, wdrożenie i przestrzeganie kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Wyodrębnienia procesów uznanych za istotne, a także powiązania tych procesów z celami systemu kontroli wewnętrznej dokonuje Stanowisko ds. zgodności corocznie, a w razie potrzeby wynikającej z powołania nowych procesów lub zmiany ich statusu - na bieżąco.

Bank wyodrębnia procesy uznane za istotne wg następujących kryteriów:

- 1) za procesy istotne Bank uznaje, zgodnie z zasadą proporcjonalności i „Wytycznymi” wydanymi przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS procesy wymienione we wzorcowej macyzy funkcji kontroli, wydanej przez SSOZ BPS, a także proces - przeciwdziałanie praniu brudnych pieniędzy.
- 2) Stanowisko ds. zgodności weryfikuje corocznie lub w razie powołania nowych procesów – po ich powołaniu, w przypadku zmiany statusu na kluczowy lub krytyczny – po tej zmianie, listę procesów istotnych, w przypadku stwierdzenia wystąpienia nowych procesów istotnych spełniających definicję procesu istotnego - uzupełnia macyzy o nowe procesy.

Stanowisko ds. zgodności pozyskuje informacje o procesach z dokumentacji procesów prowadzonej przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz, a następnie dokonuje klasyfikacji

zgodnie z ust. 2 i wykorzystuje pozyskaną informację dokumentowania funkcji kontroli w ramach prowadzenia matrycy funkcji kontroli.

Zarząd zatwierdza, w dokumentacji matrycy funkcji kontroli sporządzonej przez Stanowisko ds. zgodności listę istotnych procesów wyodrębnionych przez Bank oraz ich powiązanie z celami systemu kontroli wewnętrznej.

Mechanizmy kontrolne

W celu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli Bank projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.

Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:

- 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
- 2) detekcyjną – poprzez wykrywanie nieprawidłowości (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),
- 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).

Rodzaje mechanizmów kontrolnych dostosowywane są do określonych celów systemu kontroli wewnętrznej, stopnia złożoności procesów, ryzyka zaistnienia nieprawidłowości, uwzględniając dostępne zasoby Banku.

Mechanizmy kontrolne posiadane przez Bank składają się z odpowiedniego zbioru dopasowanego do czynników obejmującego co najmniej:

- 1) procedury;
- 2) podział obowiązków;
- 3) autoryzację, w szczególności autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych;
- 4) kontrolę dostępu;
- 5) kontrolę fizyczną;
- 6) proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym;
- 7) inwentaryzację;
- 8) dokumentowanie odstępstw;
- 9) wskaźniki wydajności;
- 10) szkolenia,
- 11) samokontrola.

W przypadku mechanizmów kontroli ryzyka (np. limit), mechanizmy kontrolne (np. procedura odnośnie przestrzegania limitu), powinny zapewniać, że mechanizmy kontroli ryzyka są przestrzegane.

Projektowanie, wprowadzenie i zapewnienie działania mechanizmów kontrolnych

Kryteria, jakie są uwzględniane przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych wdrażanych w procesach Banku, obejmują:

- 1) dostosowanie projektowanego mechanizmu kontrolnego do zmian otoczenia rynkowego i regulacyjnego lub poziomu ryzyka – w tym przepisów prawnych i regulacyjnych lub profilu ryzyka Banku (rodzajów i nasilenia zagrożeń wpływających na ryzyko zaistnienia nieprawidłowości),
- 2) stopień dostosowania projektowanego rodzaju mechanizmu kontrolnego do charakterystyki procesu, tzn. organizacji procesu, stopnia automatyzacji czynności, poziomu ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- 3) skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,

- 4) możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego – tzn. możliwość uzyskania tzw. dowodów kontroli, potwierdzających działanie danego mechanizmu.

Za nadzór nad projektowaniem, wprowadzeniem i zapewnieniem działania mechanizmów kontrolnych w procesach odpowiadają osoby lub komórki wskazane w ust. – nazywane w dalszej treści **wiodącymi stanowiskami drugiej linii obrony**.

Właściciele procesów lub odpowiednie komórki organizacyjne pierwszej lub drugiej linii obrony mogą projektować lub modyfikować mechanizmy kontrolne stosowane w procesach (np. w treści sporządzanych projektów regulacji wewnętrznych), ale wdrożenie mechanizmów kontrolnych może być dokonane jedynie po dokonaniu weryfikacji projektów przez **wiodące stanowiska drugiej linii obrony** – dotyczy w szczególności regulacji wewnętrznych opisujących lub dokumentujących sposób realizacji danego procesu lub realizacji danego mechanizmu kontrolnego.

Treść projektów regulacji wewnętrznych opisujących lub dokumentujących wprowadzane mechanizmy kontrolne jest sporządzana lub co najmniej podlega udokumentowanej weryfikacji (weryfikacja bieżąca pionowa lub pozioma) przez następujące **wiodące stanowiska drugiej linii obrony**:

L.p.	Zakres mechanizmów kontrolnych	Nazwa komórki organizacyjnej
1.	Projektowane mechanizmy kontrolne w zakresie zapewniania osiągnięcia celu systemu kontroli wewnętrznej: skuteczność i efektywność działania Banku	Komórka zgodności/Prezes
2.	Projektowane mechanizmy kontrolne w zakresie zapewnienia osiągnięcia celu systemu kontroli wewnętrznej: wiarygodność sprawozdawczości finansowej	Wiceprezes ds. handlowych/Wiceprezes ds. finansowo-księgowych/Kontrola instytucjonalna BPS
3.	Mechanizmy kontrolne w zakresie osiągnięcia celu systemu kontroli wewnętrznej: przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem, z wyjątkiem analizy kredytowej i procesów kredytowania	Komórka zgodności/Wiceprezes ds. finansowo-księgowych/Kontrola instytucjonalna BPS
4.	Mechanizmy kontrolne w zakresie osiągnięcia celu systemu kontroli wewnętrznej: przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem dotyczących analizy kredytowej i procesów kredytowania	Komórka zgodności/Wiceprezes ds. handlowych/Kontrola instytucjonalna BPS
5.	Projektowane mechanizmy kontrolne w zakresie osiągnięcia celu systemu kontroli wewnętrznej: zgodność	Komórka zgodności/Kontrola instytucjonalna BPS

	działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi	
--	--	--

Projektując mechanizmy kontrolne należy zapewnić możliwość dokumentowania ich stosowania (zapewniać dowody kontroli) w sposób umożliwiający niezależne monitorowanie przestrzegania poszczególnych mechanizmów kontrolnych, badanie i ocenę ich adekwatności i skuteczności przez audyt wewnętrzny, przeprowadzanie badań przez biegłych rewidentów oraz dokonywanie czynności nadzorczych przez uprawnione do tego instytucje.

Do podstawowych sposobów dokumentowania stosowania mechanizmów kontrolnych powinny należeć w szczególności:

- 1) podpisy na dokumentach,
- 2) przechowywanie w systemie informatycznym potwierdzenia stosowania poszczególnych mechanizmów kontrolnych,
- 3) raporty, w tym generowane przez system informatyczny.

Dokumentowania mechanizmów kontrolnych w sposób umożliwiający zidentyfikowanie komórki odpowiedzialnej za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie dokonuje się poprzez:

- 1) sporządzanie odpowiednich projektów regulacji wewnętrznych – zawierających informację o autorze regulacji, zatwierdzającym, uchwalającym daną regulację wewnętrzną,
- 2) przekazanie informacji do uzupełnienia lub aktualizacji matrycy funkcji kontroli po zatwierdzeniu regulacji wewnętrznej wprowadzającej lub zmieniającej mechanizmy kontroli.

Wprowadzenia mechanizmów kontrolnych dokonują, po zatwierdzeniu danej regulacji wewnętrznej wprowadzającej mechanizmy kontrolne przez Zarząd - jednostki i komórki organizacyjne zobowiązane do stosowania tych regulacji wewnętrznych.

Zapewnienie działania danego mechanizmu kontrolnego obejmuje reakcję na nieprawidłowości w zakresie realizacji danego mechanizmu – poprzez podjęcie odpowiednich działań naprawczych lub korygujących.

Wiodące stanowiska drugiej linii obrony obowiązane są systematycznie oceniać stopień przestrzegania mechanizmów kontrolnych, a także stopień dopasowania mechanizmów kontrolnych do poziomu ryzyka zaistnienia nieprawidłowości procesu i odpowiednio reagować na pojawiające się problemy braku adekwatności lub skuteczności mechanizmów kontrolnych, inicjując ich zmianę.

Zasady obowiązujące w Banku związane z postępowaniem w razie nieprawidłowości (zalecenia pokontrolne) są stosowane odpowiednio.

Funkcja kontroli

System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

Dokumentacja funkcji kontroli

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez: rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej oraz opis w formie matrycy funkcji kontroli.

Nadzór organów Banku nad systemem kontroli

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku promują wysokie normy etyczne oraz znaczenie elementów systemu kontroli wewnętrznej wszystkim pracownikom Banku. Wszyscy pracownicy Banku zapoznawani są z zasadami dotyczącymi systemu kontroli wewnętrznej obowiązującymi w Banku.

Rada Nadzorcza

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, audytu wewnętrznego.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza politykę zgodności banku;
- 3) najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa „Komitet audytu”, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.

Rada nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki zgodności.

Zarząd

Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnia niezależność komórek oraz środki finansowe.

Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych, o ile Bank je posiada.

Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiednie zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określić rolę komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie.

Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku.

Zarząd Banku powinien ustanowić odpowiedni zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.

Zarząd Banku powinien zapewnić funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisać odpowiednie zadania związane z zapewnianiem jej funkcjonowania.

Zarząd Banku powinien ustanowić zasady raportowania co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką Zgodności oraz audytu wewnętrznego, do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

Zarząd Banku określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące. Do środków naprawczych należy wydawanie zaleceń pokontrolnych na odpowiednim szczeblu organizacyjnym, w szczególności obejmujących polecenie zaprojektowania nowych i aktualizacja dotychczasowych mechanizmów kontrolnych (np. zmiana procedury, modyfikacja poszczególnych procesów, szkolenia).

Zarząd Banku powinien ustanowić kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawić je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
- 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, w tym ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,

- 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących
- 3) zapewniania niezależności komórce zgodności,
- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników Komórki Zgodności.

Organizacja i zadania w ramach systemu kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Działanie pierwszego poziomu (linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
- 2) dokonywanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków – niezależnego monitorowania poziomego (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Działanie drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
- 2) dokonywanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez:
 - monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi),
 - lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu),

Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez SSOZ BPS.

Organizacja zadań w ramach systemu kontroli oraz komórki kontrolne

W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli,
- 2) Komórkę Zgodności,
- 3) kontrola instytucjonalna BPS.

Funkcja kontroli - ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów

kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.

Komórka Zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą; Kontrola instytucjonalna BPS - ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Podstawowe zasady działania Komórki Zgodności

Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki zgodności określa odpowiednia „Polityka zgodności”, a także odpowiedni „Regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności”, dotyczy to w szczególności:

- 1) opracowania regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności,
- 2) przeprowadzania czynności komórki na podstawie regulaminu funkcjonowania Komórki Zgodności oraz procedur i metodyk;
- 3) dokumentowania czynności komórki;
- 4) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę zgodności;
- 5) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 6) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 7) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 8) okresowego przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 9) bieżące monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z audytu wewnętrznego dokonywanego przez komórkę audytu wewnętrznego SSOZ BPS.

Podstawowe zasady działania kontroli instytucjonalnej BPS

Podstawowe zasady działania komórki polegają w szczególności na:

- 1) dokonywaniu testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez planowe i doraźne kontrole w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, a także ocena poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontrolnych, z wyłączeniem zadań komórki,
- 2) dokonywanie analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli) oraz dane otrzymywane z systemu sprawozdawczości,
- 3) monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z kontroli instytucjonalnej,
- 4) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Zapewnienie niezależności i zasobów komórkom kontrolnym

W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Komórki Zgodności.

Zarząd i Rada nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania Komórki Zgodności. Osoba kierująca Komórką Zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. Osoba kierująca Komórką Zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku.

Osoba kierująca Komórką Zgodności lub osoby ich zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

Powolywanie osoby kierującej Komórką Zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.

Odwołanie osoby kierującej Komórką Zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą.

W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników Komórki Zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.

W przypadku zmiany na stanowisku kierującego Komórką Zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny.

Zapewnienie zasobów

Pracownicy Komórki Zgodności posiadają kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w działalności Banku oraz mają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.

Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników Stanowisko ds. Zgodności.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki Zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu audytu,
- 2) informacji Zarządu,
- 3) okresowych raportów Komórki Zgodności,
- 4) informacji o adekwatności i skuteczności funkcji kontroli sporządzanej przez Komórkę Zgodności na podstawie danych sprawozdawczości dotyczącej działania funkcji kontroli;
- 5) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotów zależnych,
- 6) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 7) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),
- 8) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

Rada Nadzorcza może rozpatrywać propozycje zmian w zakresie systemu kontroli wewnętrznej przedstawionych przez Zarząd.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą.

data sporządzenia: 14.07.2020

sporządził:

zatwierdził:

Starszy Specjalista

Gagorowska
Magdalena Gagorowska

Starszy Specjalista

ds. ryzyk i analiz
Edwinowicz
mgr Jolanta Edwinowicz

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego
w Żmigrodzie

Smehtała
inż. Edward Smehtała

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych

Żolewski
mgr Piotr Żolewski

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych

Nowak
mgr Joanna Nowak

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ŻMIGRODZIE WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2019 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie, w związku z art. 435 ust 1 lit. e-f) *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013* z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, oświadcza, że stosowane w Banku systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, a zakres ogłaszanych informacji jest adekwatny do stanu faktycznego oraz profilu ryzyka Banku.

Ogólny profil (poziom) ryzyka Banku wynika z przyjętych przez Bank strategii, w szczególności Strategii działania na lata 2018-2020, Strategii zarządzania ryzykiem, Polityki kapitałowej, Polityk dotyczących zarządzania poszczególnymi istotnymi rodzajami ryzyka w Banku.

Ogólny profil ryzyka w Banku został określony na podstawie wybranych wielkości oraz wskaźników i na dzień 31.12.2019 r. kształtował się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Wielkość (w tys.)
1	Suma bilansowa	118 693
2	Obligo kredytowe	53 405
3	Baza depozytowa	97 014
4	Fundusze własne	10 356
5	Wynik działalności bankowej	4 308
6	Koszty działania z amortyzacją	3 429
7	Różnica na rezerwach i odpisach aktualizujących	111
8	Wynik finansowy netto	592
9	Łączny współczynnik kapitałowy	21,59%
10	Współczynnik kapitału Tier 1	21,59%
11	Współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego	19,65%
12	Wskaźnik jakości obliiga kredytowego	4,99%
13	Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami	182%
14	ROA netto	0,56
15	Marża odsetkowa	2,5%
16	C/I	78,93%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej	8,67%

Na podstawie osiągniętych wyników działania oraz cyklicznych raportów w zakresie oceny adekwatności kapitałowej Banku oraz ryzyk obciążających działalność Banku, Zarząd oświadcza, że ogólny profil ryzyka Banku jest adekwatny do przyjętych założeń określających tolerancję na ryzyko.

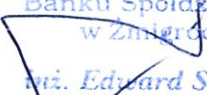
Zarząd Banku Spółdzielczego w Żmigrodzie

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych

mgr Joanna Nowak

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. handlowych

mgr Piotr Zaleski

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego
w Żmigrodzie

inż. Edward Smehtała

